

Начела политичког деловања 2021

Начела
политичког
деловања
2021

Српска напредна странка доноси Основна начела свог политичког деловања, као путоказ који јасно одређује правац, циљеве и вредности на којима ће заснивати своје активности у времену свеопште државне, националне, економске, политичке, културне, војне и духовне обнове Републике Србије и српског народа.

Српска напредна странка је настала као израз широке воље народа за променама. Основана је у тренутку велике политичке, економске и друштвене кризе, с циљем да кризу оконча, а Србију врати на пут успешних европских држава. Настала је да би испунила потребу народа за миром, сигурношћу, напретком, националним јединством и заштитом националних интереса.

Србија има богато културно и историјско наслеђе. Србија има значајне природне ресурсе. Има дугачку државотворну традицију. Има вредне и креативне људе који воле своју земљу. Својим делима у прошлости, али и у садашњости, ти људи су показали да су спремни за највећа и најплеменитија дела. Таква Србија има потенцијал да буде богата и успешна, да буде лидер не само на Западном Балкану, већ да се по резултатима такмичи и са тренутно много развијенијим државама од себе.

Да би остварила своје потенцијале, Србија мора да пробуди своју енергију – енергију стваралаштва земље која је истински слободна и независна, земље и народа слободарског духа, многовековног баштиника и светионика правдољубивости и непокорности. Србија и њен народ морају неуморно тежити јединству и у својој разноликости препознавати богатство и снагу која пун потенцијал достиже сабрана у заједничком раду за добробит свих наших грађана и будућих генерација. То је циљ због кога је основана Српска напредна странка.

Модерна, јака, слободна и успешна Србија.

Највећа вредност наше Србије јесте њен народ.

Људи који су годинама трпели и патили, и којима је претио потпуни губитак личног и националног достојанства, у условима свеукупног посртања изазваног, у доброј мери, и лошим и неодговорним управљањем политичких елита. Жилав и поносан народ, који последњих година поново показује виталност и снагу духа којој се у прошлости нескривено дивило цео свет.

Задатак Српске напредне странке је да у наредном периоду енергију тих људи усмери на ново учење, рад, производњу и на стицање нове вредности. Енергија тих људи треба да буде усмерена на динамичне, реалне пројекте, као и на иновације у пословима којима се традиционално баве. На повезивање међу собом, на повезивање у региону, на повезивање у Европи, на повезивање у свету. Да на здраво створеним темељима које поставља Српска напредна странка наставе да граде кућу. Председник Сједињених Америчких Држава, Роналд Реган рекао је: „Највећи лидер није нужно онај који чини највећа дела. То је онај који окупи људе да учине највећа дела“. То је задатак Српске напредне странке, да се сви окупимо око највећег дела, а то је за нас модерна, јака, јединствена, слободна и успешна Србија.

Да бисмо ово постигли, морамо да мењамо себе, доскорашње схватање политике и државе, да одустанемо од својих предрасуда и о себи и о другима. Морамо више да радимо и боље да планирамо. Колико нам је потреба за радом на себи и променама велика, нећемо погрешити уколико цитирамо бившу немачку канцеларку Ангелу Меркел која је исправно приметила да: „Није питање да ли смо у стању да се мењамо, већ да ли се мењамо довољно брзо“.

Пре свих, морају у професионалном смислу да се мењају и унапређују они који управљају у нашем друштву. Морају да се мењају на боље и руководиоци из Српске напредне странке, и из других странака које учествују у власти предвођеној Српском напредном странком, као и нестраначке личности којима је поверено управљање у друштву и државним институцијама.

Српска напредна странка је против формирања политичке класе која се богати на рачун народа.

Српска напредна странка је основана да би победила једну такву политичку класу која је владала Србијом.

Сваки од страначких функционера ће полагати рачун пред члановима странке и пред грађанима. Наша странка је поникла из народа, народ је снага Српске напредне странке, резултати које смо постигли намењени су народу. Јаз који се створио између богатих и сиромашних у нашој земљи мора да се смањује. Неправда која је учињена милионима наших грађана мора да се исправи. Српска напредна странка се залаже за борбу против корупције и добру управу. Одговорна власт је дужна да створи све услове у држави и друштву да би грађани и привреда остваривали напредак и добар резултат. Српска напредна странка ће градити и унапређивати систем добре и транспарентне управе која ће давати квалитетну и делотворну услугу грађанима и привреди. Уочавајући старе грешке и уводећи управљање на модерним принципима, обезбеђују се динамичан привредни раст и нове инвестиције.

Задатак Српске напредне странке је оздрављење политичког система у нашој земљи. Политичке странке треба да се надмећу својим програмима за победу на изборима, а не говором мржње. Када буду легитимно изабране од стране грађана њихов задатак је успостављање јавних политика које су у интересу грађана.

Владајуће странке имају највећу одговорност у земљи, али и опозиционе странке имају висок степен одговорности. Задатак политичких странака је да формирају здрав политички живот у земљи. Место међустраничног политичког разговора у земљи је Народна скупштина, а не улица.

Српска напредна странка је од грађана добила снажан демократски легитимитет и подршку за спровођење политике осигурања мира, стабилности, дијалога и напретка. Резултати које Србија данас остварује окупљају грађане око Српске напредне странке и враћају веру у наш политички систем.

Један од задатака Српске напредне странке је превазилажење вештачки створених разлика у нашем друштву. Политичари одговорном политиком, и одговорним иступањем у јавности, треба да бришу границе и поделе у друштву. Треба да приближавају ставове различитих група и унапреде јавни дијалог.

Наметање вештачких подела у друштву и његово фрагментирање, супротни су изградњи инклузивног демократског друштва чему тежимо. Српска напредна странка ће створити младу генерацију политичара која ће бити способна да преузме управљање Србијом. Нову генерацију инспирисану начелима добре управе, меритократије и борбе против корупције.

На младе генерације преносимо најбољу демократску праксу. Млади политичари морају да формирају нову демократску етику којом ће одговорити на унутрашње и спољне изазове новог доба. Развој демократије у Србији је сталан и непрекидан процес који не сме бити заустављен. Јачаћемо и развијати Академију младих лидера Српске напредне странке.

Важан нам је сваки члан Српске напредне странке.

**Највећи ауторитет
и инспирација при
писању овог програма
за нас су били чланови
Српске напредне
странке и грађани
Србије.**

Не смемо заборавити да је 21. век време дубоких политичких и економских промена у свету. Време промена у функционисању државних механизма, промена у схватању демократије, функционисања политичких странака, комуникације политичких странака са грађанима, људских права и слобода. Промене које одликују 21. век, убрзала је светска пандемија узрокована вирусом Ковид-19. Светска пандемија довешће до успостављања нових међународних норми и другачије глобалне економије.

Србија се налази на Западном Балкану, на главном путу из Западне и Средње Европе, према Блиском истоку и Источном Медитерану. Наш слободољубиви народ је, стварајући своју земљу на таквом путу, стасавао у бурним вековима борбе. Упоредо са борбом за своју земљу, градили смо своју културу, вредности и посебност, и тиме одредили себе. Наша посебност отвара наше нове шансе у 21. веку, времену будућих коренитих промена у свету. Водити земљу и народ у овом новом немирном веку, за Српску напредну странку значи препознати изазове и претворити их у прилике, успоставити политику која даје резултат и води напред.

Српска Напредна Странка ће се залагати за следећа политичка начела:

1.

Стално јачање укупне друштвене и државне стабилности Србије

2.

Пуна самосталност Србије у одлучивању о свим питањима унутрашње и спољне политике

3.

Политика изградње новог пријатељства са суседима и јачања сарадње у међународној заједници

4.

Економија је у фокусу политике Српске напредне странке

5.

Демографски опоравак, подстицај рађању деце и подршка породици

6.

Образовање и наука као темељ убрзаног развоја и напретка Србије

7.

Очување српске културе, језика и идентитета

8.

Нулта толеранција према организованом криминалу и корупцији

9.

Чиста и здрава Србија

10.

Развој културе политичког дијалога у друштву

Стално јачање укупне
друштвене и државне
стабилности Србије

1.

1.

Српска напредна странка залаже се за очување мира, политичке, економске и друштвене стабилности у Србији. Стабилност је неопходан и суштински важан предуслов за даљи развој и напредак наше земље.

Вредности за које се залаже Српска напредна странка су традиционалне српске вредности.

Наша традиција и наслеђе почивају на вредностима љубави према слободи и независности, залагању за мир и заједништво, остварењу идеала социјалне правде, поштовања људских права, солидарности, трпељивости и узајамне одговорности.

Живимо на Западном Балкану, у делу света који носи тешко бреме прошлости. Наслеђе држава и народа у нашем региону испуњено је историјским противречностима и сећањем на сукобе из давне и веома скоре прошлости.

Поред тешког наслеђа, данас већину земаља Западног Балкана одликује економска заосталост у поређењу са развијеним европским државама, висока незапосленост и општа депопулација. Регион је додатно оптерећен организованим криминалом и мигрантском кризом. Другим речима, околности су нам дате, али позитиван резултат нам нико неће дати, њега морамо сами да заслужимо и изборимо.

Да бисмо до жељеног резултата дошли, неопходно је да сачувамо политичку, економску и друштвену стабилност, како бисмо сву расположиву енергију, знање, креативност и ресурсе усмерили ка достизању развојних циљева.

Последње три деценије биле су веома тешке за српски народ. Неколико генерација уназад, преживеле су распад југословенске државе у крвавом грађанском рату. У том рату многи наши сународници остали су без својих домова или су преживели етничко чишћење са простора на којима су живели вековима. На крају 20. века, најмоћнији војни савез на планети извршио је агресију на нашу земљу. Резолуцијом 1244 Уједињених нација, Србији је суспендован суверенитет на Косову и Метохији. Албански екстремисти су то искористили да протерају део нашег народа са Косова и Метохије.

На самом почетку 21. века, након ратова и етничког чишћења које је народ преживео у Хрватској, делу Босне и Херцеговине и са Косова и Метохије дошло је до промене власти у хаотичним догађајима 5. октобра. Политичке странке које су тада преузеле одговорност за Србију, злоупотребиле су поверење народа и организовале велику пљачку Србије под велом транзиције и демократских промена. На власти су се смењивале коалиције малих странака које једва да су биле способне да самостално пређу цензус. Таква политичка класа подредила је Србију својим личним интересима и у року од непуних дванаест година од Србије је створила једну од најсиромашнијих држава у Европи.

Ово је поражавајући домет утолико више што су управо ове коалиције странака грађанима Србије декларативно, у предизборним налетима, обећавале европску будућност и чланство Србије у Европској унији, а чинећи и делујући супротно вредностима и реформском обрасцу неопходном за успешне европске интеграције Србије.

СТАЛНО ЈАЧАЊЕ УКУПНЕ ДРУШТВЕНЕ И ДРЖАВНЕ СТАБИЛНОСТИ СРБИЈЕ

Одсуство носећих структурних реформи и политика злоупотребе европског пута довела је до анемичних дванаест година евроинтеграционог процеса и то у тренутку када је политика проширења била вредносно и политички општеприхваћена заједничка политика Европске уније, са процесом који је био процедурално и политички једноставнији, и који су искористиле друге земље, наши суседи, у интересу својих грађана и друштава. Такав мањак одговорности, способности и искреног одрживог европског пута, коштао је грађане Србије губитка драгоценог времена и структурних реформи.

Приступни процес је отпочела званично Влада Републике Србије чија је окосница била управо Српска напредна странка, 2014. године, отварањем претприступних преговора, иако у знатно компликованијим геополитичким околностима и измењеним односима унутар саме ЕУ у односу на политику проширења.

Ово је као последицу имало не толико динамичан, али сталан, одржив и конкретан напредак Србије у преговарачком процесу, која је у Стратегији проширења Европске уније на Западни Балкан, 2018. године, препозната као један од регионалних лидера у процесу интеграција.

Србија је, такође, у то време постала земља политичке нестабилности и континуиране економске кризе. Вредности на којима почива наше друштво су се урушавале. Политичку нестабилност одликовале су честе промене Влада, које су формирале странке упитног легитимитета, а неретко и тајкуни уз надзор страних дипломатских представника.

Коалиционе Владе, састављене од странака без јаке и јасне подршке народа, нису тежиле друштвеном консензусу, већ су често мењале политичке циљеве, чиме је у земљи константно стварана неизвесност. Поврх свега, земљу су потресала и политичка убиства. Економска политика је била политички манипулативна. Земља је упала у велику макроекономску нестабилност. Економски систем није био способан да издржи било какве ударе спољне кризе, те се под теретом оне из 2008. године распао. Институције друштва су се осипале и нестајале. Друштвено-политичке тензије достигле су врхунац.

Грађани Србије су тражили промене и излаз из кризе. Грађани су тражили политичку и економску стабилност. Грађани су тражили од својих изабраних представника принципијелне ставове и национално одговорну политику. Да се заштите национални интереси и стабилизује економија. Да се Србија спаси од пропадања.

Српска напредна странка је у тако тешким околностима преузела одговорност за Србију и својим радом, заједно са грађанима и принципијелним односом према политичким партнерима, донела политичку стабилност у Србију. Посвећеношћу, одлучношћу и вредним радом, Србија је кренула напред. Залагањем и храброшћу, уз огромно одрицање народа, Србија је поново изградила шансу за будуће генерације.

1.

Од земље краха, на корак од банкрота, дошли смо до друштва могућности. Српска напредна странка, под вођством Александра Вучића, спровела је реформе које су стабилизувале јавне финансије, привукле инвестиције, отвориле радна места. Данас похвале стижу од еминентних међународних финансијских институција као што су Међународни монетарни фонд, Светска банка, Европска банка за обнову и развој. Граде се аутопутеви и пруге. Граде се болнице и школе. Међународни углед Србије у новијој историји није био већи.

Српска напредна странка наглашава значај начела добре управе. Државна управа служи да, помогнута савременим технологијама, буде ефикасан сервис на услузи грађанима.

Српска напредна странка је заједно са међународним партнерима, доношењем Медијске стратегије створила оквир за највиши степен слободе изражавања у Србији, у складу са међународним стандардима.

Изменом изборних закона где је цензус за улазак у Народну скупштину са 5% спуштен на 3%, омогућено је најшире представљање политичких странака, народних покрета и грађанских иницијатива у парламентарном животу.

Политичка стабилност нам омогућава да се боримо за националне интересе нашег народа. Да нисмо достигли овај ниво политичке и економске стабилности не би било ни плана Србија 2025, нити плана Србија 2030. Не бисмо могли да обнављамо нашу војску, да доносимо суверене одлуке о будућности нашег народа, да штитимо наше културно и историјско наслеђе, да доносимо унапређене планове којима поспешујемо рађање и бригу о породици. Не бисмо имали успешну борбу против организованог криминала.

Не бисмо могли да се укључимо у светску борбу за очување животне средине, а свакако не бисмо могли ни на адекватан начин да се упустимо у борбу за спашавање живота наших грађана у условима незапамћене глобалне пандемије изазване вирусом Ковид-19.

Политичка и економска стабилност су највећа тековина нашег вишегодишњег рада. Без политичке стабилности били бисмо још једна држава у проблемима, а таквих је данас у свету, па чак и у нашем окружењу, превише. Политичка стабилност је у нашем случају предуслов за економску стабилност, а економска стабилност значи могућност за наше грађане да планирају своју будућност. Стабилност значи предвидљивост за нас данас и за нашу децу сутра.

Грађани су Српској напредној странци на изборима дали легитимитет за вођење Србије. Уз снажан легитимитет, изборни резултати представљају и велико бремене одговорности. Српска напредна странка одговорна је да проведе наш српски брод кроз све олује и недаће данашњице и обезбеди просперитет.

Српска напредна странка створила је постепено услове за развој политичке стабилности у Србији и испуњење визије председника Вучића, а то је изградња модерне и јаке Србије.

Српска напредна странка наследила је економски уништenu и поражenu Србију. Пољопривреда је била запуштена, индустрија распродата у бесцење. Инфраструктурни развој није постојао. Незапосленост је била преко 25%.

СТАЛНО ЈАЧАЊЕ УКУПНЕ ДРУШТВЕНЕ И ДРЖАВНЕ СТАБИЛНОСТИ СРБИЈЕ

У време када је Српска напредна странка преузела одговорност за вођење Србије, наша земља налазила се на зачељу Западног Балкана. Јавни дуг је растао, а Бруто домаћи производ (БДП) падао. Напредни сектори, попут развоја информационих технологија, нису ни постојали. Велика економска неизвесност, пораст незапослености и сиромаштва, и непостојање перспективе за младе, стварали су озбиљну политичку и општу друштвену нестабилност.

Српска напредна странка је народу саопштила истину: уколико хитно не кренемо са тешким непопуларним мерама, земља ће банкротирати за неколико месеци. Мере које су тада биле уведене нису биле популарне, али су биле нужне. Народ је неопходност такве политике разумео. Изневши на својим раменима тешки економски период који је иза нас, грађани су створили основу за нову будућност. Данас је наш БДП већи за готово 60% него што је био 2012. године. Јавни дуг је под контролом и остао је испод 60% у односу на БДП и у време пандемије Ковид-19. Незапосленост је рекордно ниска, испод 10%. Раст наше привреде у 2018. години био је 4,5%, 2019. раст је био 4,2%, док се за 2021. годину предвиђа да ће бити преко 7%. У најтежој години пандемије, 2020. години, Србија је очувала економију на готово истом нивоу као 2019. године, захваљујући мудрој политици председника Вучића.

Здрав банкарски сектор, ниска инфлација и рекордне девизне резерве гарантују отпорност наше земље на кризу изазвану пандемијом вируса Ковид-19. Током претходних девет година успоставили смо, а затим и одржали стабилност девизног курса, што је окосница извесности пословања привреде и планирања за наше грађане, јер предузећа више не брину огромне негативне курсне разлике из претходног периода, а грађани не гледају више са стрепњом у курсне листе.

При томе, девизне резерве земље, као и златне резерве у оквиру њих, су на највишим нивоима икада. Нисмо трошили, већ смо јачали резерве. Када се погледају ови бројеви и чињенице, Србија је постала непрепознатљива земља за мање од једне деценије. Економска стабилност несумњиво доприноси јачању политичке и друштвене стабилности, и обрнуто.

Циљ Српске напредне странке је даљи економски развој Србије. Желимо да отварамо нова радна места. Желимо да млади, даровити људи траже посао на нашем тржишту рада, а не у страним земљама. Жеља нам је да они који су некада отишли из Србије, у потрази за бољим животом, почну да се враћају у нашу земљу и да у Србији виде будућност за себе и своје породице. Циљ нам је отварање нових радних места у свим секторима привреде. За остварење тих циљева спремни смо да радимо стрпљиво, мудро и напорно.

Инвестиције у инфраструктуру и привреду воде до нових домаћих и страних улагања. Таква привреда постаје конкурентна и на страним тржиштима, што доводи до увећаног извоза роба и услуга. Успоставили смо нову индустријску политику и покренули трансформацију наше привреде ка привреди заснованој на креативности, знању и иновацијама.

Овакав општи економски бољитак Србије значи да већ данас имамо много више новца за улагање у здравство, социјалну политику и школство. Боља здравствена заштита значиће и дужи век и већу продуктивност становништва, као и боље услове за рађање деце. Економски бољитак значи и јачу борбу против сиромаштва као и његово смањење. Боља социјална заштита је један од видова борбе против сиромаштва. Са више новца Србија ће више улагати у школски систем и науку.

Пуна самосталност
Србије у одлучивању
о свим питањима
унутрашње и спољне
политике

2.

2.

Положај наше земље и народа на раскрсници путева, култура и цивилизација, историјски је представљао један од највећих изазова нашој слободи и независности, али и највећи потенцијал за наш свеукупни развој.

У периоду дужем од једног миленијума наше забележене прошлости, смењивале су се околности које су неретко биле делом или у потпуности изван наше контроле. Периоди нашег процвата и суноврата, међутим, у великој мери директно су зависили од наше умешности у постављању према изазовима наше геополитичке збиље, а ти изазови били су, јесу и остаће константа геополитичког положаја Србије.

Да би Србија цветала, па и уопште опстала на месту на коме се налази, од животне је важности да развије софистицирани апарат који ће поуздано пратити актуелна и предвиђати будућа стратешка политичка, економска и безбедносна кретања, препознавати и корисити економске и политичке шансе и дугорочно утицати на доносиоце одлука и најширу јавност у државама и међународним организацијама широм света.

Нова српска дипломатија, инспирисана неумрлим талентима Николе Пашића, Јована Ристића, Стојана Новаковића, грофа Чедомиља Мијатовића, али и Ива Андрића, Јована Дучића, Милоша Црњанског и многих других, мора да се уздигне у нови модеран државотворни замајац опстанка, напретка и развоја Србије.

Српска дипломатија обликована и инспирисана стратешком визијом развоја Србије изложеном на овим страницама, наоружана савременим технологијама, знањем, вештинама и бескрајним родољубљем мора Србију да свету представи онаквом каква она заиста и јесте – усправна, самостална и поносна, земља могућности и прилика, сидро регионалне стабилности. Савремена Србија веран је пријатељ и поуздан партнер, а служи искључиво свом народу.

Руководећи се овим начелима, Српска напредна странка водиће, у годинама које следе, политику која ће осигурати да Србија целокупно своје унутрашње, регионално и шире међународно политичко деловање саображава сарадњи, миру, политичкој и економској стабилности. Дуготрајни мир и стабилност су неопходни за даљи економски раст, демографски опоравак и развој Србије.

Свест о геополитичком тренутку и правилна оријентисаност у простору и времену, кључни су за успешно остваривање националних циљева Србије. Након Хладног рата, свет се веома променио.

У периоду непосредно након његовог окончања, политичка и управљачка класа Србије није на време препознала нова кретања у свету, што је изазвало катастрофалне последице по српске националне интересе и наш народ. Србија је, уз председника Вучића и Српску напредну странку, редефинисала и јасно поставила своју спољну политику, своје место у региону и значај регионалног повезивања и сарадње.

ПУНА САМОСТАЛНОСТ СРБИЈЕ У ОДЛУЧИВАЊУ О СВИМ ПИТАЊИМА УНУТРАШЊЕ И СПОЉНЕ ПОЛИТИКЕ

Спољна политика Србије данас је политика недвосмислено пријатељског наступа према спољнополитичким партнерима и пружене руке ка регионалним и међународним партнерима. Наша снага у међународној сарадњи је наша политичка и економска стабилност, јер она ствара имиџ пожељног партнера за све оне којима је стало до мира и напретка, а такви чине велику већину у међународној заједници.

Треба истаћи да нема сумње да ће Србија у својим спољнополитичким ставовима бити јака онолико колико успе да постигне унутрашњи консензус о најважнијим питањима спољне политике. Српска напредна странка ће спроводити инклузивни приступ у друштву при доношењу важних политика у области спољних послова. Важно је учешће кључних државних органа, али и дебата широког спектра заинтересованих актера, укључујући цивилно друштво и академску заједницу.

Препознајемо мултивекторски приступ у спољној политици као национално одговорну спољну политику. Наш приступ је резултат свести о нашем геополитичком положају и искустава из наше ближе и даље државне и народне прошлости.

Овакав приступ нам омогућава да јачамо сопствену стабилност и развијамо економске и политичке везе са свим развијеним државама света, али и онима које су попут нас на путу убрзаног друштвеног и економског развоја или бар теже том циљу. Наша спољна политика стављена је у функцију економског развоја, али и изградње снажних политичких односа и партнерстава, која ће у будућности предупредити сваку могућност да Србија буде изолована од света и без пријатеља препуштена сама себи и судбини коју би јој други евентуално мимо њене воље дефинисали.

2.

Србија неће улазити у сукобе између великих сила и настојаће да избегне свако увлачење у њихове међусобице и ривалитете. Србија се неће опредељивати између сарадње са појединачним великим силама и наставиће сарадњу са свима.

Српска напредна странка верује да је у националном интересу Србије да постане чланица Европске уније. Србија данас, прихватањем измењене методологије приступног процеса, у складу са којом смо изменили и наше стручне и административне капацитете, под тешким околностима, успешно спроводи реформску агенду европских интеграција, напредује у приступном процесу, препозната као партнер Европске уније и лидер Западног Балкана у економском смислу и реформском курсу.

Српска напредна странка ће наставити да промовише и активно спроводи реформски план у оквиру приступног процеса, у циљу јачања институција, владавине права, одрживог развоја у складу са европским правцима одрживости и у партнерству са државама чланицама Европске уније.

Зато СНС преко својих представника у институцијама спроводи бројне реформе, у циљу достизања стандарда за чланство у ЕУ. Српски народ је у 19. и 20. веку поднео велике жртве за идеале данашње Европске уније.

Када наша Србија буде примљена у чланство Европске уније, својим самосталним гласом моћи ћемо да утичемо на добробит грађана Србије и читаве Европе. Чланством у Европској унији постаћемо део широке заједнице и политичког простора који се темељи на међусобној помоћи и солидарности.

Регион ће у Европској унији бити знатно политички, економско и безбедносно сигурнији. Простор мира, чврстих институција владавине права, слободе и безбедности биће знатно проширен. Пуноправно чланство у Европској унији за Србију ће значити признање за истрајност у спровођењу корених економских реформи и стварању добре државне управе и институционалног система заснованог на владавини права. Чланство у Европској унији за нас ће значити постизање вишег нивоа унутрашње политичке и економске стабилности, али и предвидљивијих односа са суседима.

Српска напредна странка верује да, не само Србија, већ и све земље региона морају кроз реформске процесе, постизање политичке и економске стабилности, и решавање отворених билатералних питања међу собом, учине све што од њих зависи како би се створили услови за улазак земаља региона у Европску унију.

ПУНА САМОСТАЛНОСТ СРБИЈЕ У ОДЛУЧИВАЊУ О СВИМ ПИТАЊИМА УНУТРАШЊЕ И СПОЉНЕ ПОЛИТИКЕ

Пријем у пуноправно чланство у Европској унији за нас није циљ сам по себи, већ је циљ бољи живот за грађане Србије и већа сигурност за српски народ у региону. Чланством у ЕУ сарадња са државама које су водећи инвеститори у нашој земљи постаће неупоредиво плоднија.

Корпус вредности које баштини српско друштво и наша свест о владавини права су вредности мира, пријатељства, солидарности, одговорности, напретка, слободе и демократије. То су и вредности чији је највећи заговорник и промотер у Србији управо Српска напредна странка.

Балкан је простор на коме се услед специфичне и често турбулентне историје лако рађају кризе. Данас је Балкан релативно стабилан, у великој мери и због чињенице да су поједине балканске државе већ чланице Европске уније, док су остале земље Западног Балкана на путу ка чланству.

Велика упоредна предност Србије су њена пријатељства са државама и народима на свим континентима. Као држава посматрач, са поносом баштинимо тековине Покрета несврстаних земаља од којих многе по стопи богатства и развоја сустижу и престижу традиционално водеће земље.

Посебно смо поносни на јединствени историјски допринос наше земље борби против колонијализма, неоколонијализма и различитих облика подјармљивања држава и народа. Увек смо били и бићемо на правој страни историје. Србија ће као потпуно самостална и слободна земља, руководећи се сопственим интересима, циљевима и вредностима, наставити да развија односе са државама и народима са различитим и разнородним типовима друштвеног, државног, политичког и економског уређења.

У склопу убрзаних промена прилика у свету, сведоци смо постепеног пребацавања тежишта глобалних дешавања на простор Азије. У Азији данас функционише велики број динамичних економија. Кина је водећа економска сила на Далеком истоку и за Србију традиционално пријатељска земља. Поносни смо на наше пријатељство са Народном Републиком Кином, степен сарадње који смо остварили у претходним годинама, и заинтересовани за даље јачање наше политичке и привредне сарадње.

Кина се показала као несебичан и доказани пријатељ Србије у тешким временима. Помоћ коју смо добили у решавању наших привредних проблема и током пандемије изазване вирусом Ковид-19 помогла је раст наше привреде и допринела стабилности Србије.

Народна Република Кина подржава Србију у њеној борби за очување суверенитета и територијалног интегритета, а српски народ је захвалан кинеском народу и руководству на искреном пријатељству. Српска напредна странка је снажно посвећена јачању „челичног пријатељства“ које је успостављено између Републике Србије и Народне Републике Кине.

2.

Србија и Русија су земље које су повезане блискошћу две словенске културе и снажним духовним везама. О томе сведочи и сарадња у изградњи Храма Светог Саве у Београду, који је тако постао додани симбол пријатељства два народа. Србија и Русија сарађују на многим пољима, од енергетике, науке, војно-техничке сарадње, културе, па до спорта. Србија и Русија имају много страница заједничке, славне историје. Сећање на наше заједничке подвиге из прошлости морамо сачувати.

Србија и Русија имају Споразум о слободној трговини, кроз споразум о слободној трговини са земљама чланицама Евро-азијске економске уније. Поред Русије, по овом споразуму Србија има бесцарински увоз и извоз и са Белорусијом, Казахстаном, Киргистаном и Јерменијом.

Споразум представља значајну прилику за наше привреднике, али и додатно тржиште за стране инвеститоре који имају производњу у Србији. Поред Споразума о слободној трговини, важно је нагласити и партнерство и сарадњу у области енергетике, посебно имајући у виду тренутну енергетску кризу, нестабилност цена и могуће проблеме у снабдевању енергентима у наредном периоду.

Руска Федерација је принципијелни партнер Србије у њеној борби за очување суверенитета и територијалног интегритета по питању Косова и Метохије. Српска напредна странка високо цени пријатељство руске државе и њеног народа и посвећена је трајно и непромењиво изградњи најближих братских веза између српског и руског народа.

Србија жели искрено и истинско пријатељство и партнерство са САД. Србија и САД ове године прослављају 140 година дипломатских односа.

Преовлађујући део овог времена испуњен је блиским савезништвом и међусобним разумевањем, али и болним периодом самог краја 20. века. Верујемо да ћемо у будућим годинама, на узајамно задовољство и корист, додатно унапредити наше односе. Србија ће наставити сарадњу са Сједињеним Америчким Државама у бројним областима.

Наша економија и компаније могу да остваре изузетне успехе у сарадњи са америчким инвеститорима и партнерима. Америчке компаније су добродошле на српско тржиште, а повећава се и извоз српских роба и услуга на америчко тржиште. Препознајемо и потребу и потенцијал за развој поверења и сарадње наше две земље.

Морамо континуирано и истрајно тежити томе да са САД имамо најбоље могуће политичке односе, упркос различитим виђењима појединих догађаја из недавне прошлости, и истрајно радити на унапређењу међусобног разумевања. Даља изградња односа са САД један је од кључних циљева српске спољне политике.

Српска напредна странка верује у потребу за снажењем наше дипломатске и конзуларне мреже. Дипломатска мрежа је промотер политике наше земље у свету. Наше дипломате приближавају политичке и друге ставове наше земље, како у билатералним контактима, тако и на регионалним форумима и у мултилатералним организацијама.

ПУНА САМОСТАЛНОСТ СРБИЈЕ У ОДЛУЧИВАЊУ О СВИМ ПИТАЊИМА УНУТРАШЊЕ И СПОЉНЕ ПОЛИТИКЕ

Дипломатија је најсуптилнији начин одбране наших националних интереса и убеђивања других у исправност наших ставова. Дипломатијом промовишемо нашу политику мира, али и отварамо врата за економски наступ наших компанија и презентујемо могућности за привлачење страних инвестиција у Србију. Путем дипломатије остварујемо билатерална, регионална и глобална партнерства.

Да би постизала постављене циљеве српска дипломатија мора да прође кроз процес кадровске и технолошке обнове и модернизације. Мора да ухвати корак с временом и оживи родољубиве идеале којима су се наше дипломате водиле кроз историју. Српски дипломата мора у свакој прилици да буде спреман да се на mudar и одлучан начин бори за остварење националних циљева и постављених задатака. У времену убрзане консолидације Србије нема места колебљивости и малодушности у обављању поверених дужности. С друге стране, држава је дужна да врати сјај и достојанство дипломатској професији.

Рад, пожртвованост и резултати се морају наградити, а нерад, неодговорност и недостатак професионалне етике морају се свести на најмању могућу меру. То је приступ за који се залаже Српска напредна странка.

Српска напредна странка верује у доследну спољну политику. Обавезе других према Србији, али и обавезе Србије према другима схватамо озбиљно. Држимо до речи у међународним односима, штитећи своје националне интересе.

Услед тешког историјског наслеђа, Западни Балкан је данас, у 21. веку, уместо уједињен и повезан, ирационално испреплетен „зидовима“ међу државама и народима. Ти „зидови“ спречавају слободно кретање људи и робе, размену идеја, и слободну економију каква постоји у Европској унији.

Регион је и даље сиромашан и препознат као место одакле људи одлазе у стране земље у потрази за бољим животом. Српска напредна странка се залаже за рушење вештачких зидова међу балканским народима. Зидова изграђених на идеологијама прошлог времена, измишљеним митовима из прошлости, предрасудама, поновљеним грешкама, самодеструкцији и порицању истине. Српска напредна странка се залаже да на савременим принципима какви постоје у Европској унији градимо мостове међу народима Западног Балкана. Да искористимо све предности и богатство које регион има. Наши пријатељи из иностранства, често код нас виде само врлине, а ми међу собом видимо само мане. Ово наравно не умањује значај који Српска напредна странка придаје неговању културе сећања.

2.

За Српску напредну странку је регионално повезивање и деловање Србије, један од најважнијих приоритета. Повезивање које је инфраструктурно, трговинско и инвестиционо. Србија унутар региона води одговорну политику која је заснована на изградњи и јачању поверења и сваког облика сарадње у духу добросуседских односа. Србија зато активно учествује у свим регионалним иницијативама, које доводе до економског напретка региона и политичког приближавања Европској унији. Примена ЦЕФТА споразума, и учешће у Берлинском процесу имају велики значај.

Иницијатива „Отворени Балкан“ регионалну сарадњу подиже на квалитативно виши ниво. Ова сарадња има потенцијал да нам донесе додатну политичку стабилност и створи нову парадигму односа у региону. Циљ Српске напредне странке је стварање зоне потпуно слободног протока роба, људи, капитала и услуга на Балкану пре средине ове деценије. У нашем окружењу, у нашим срцима, али и у животним перспективама наше деце то ће донети суштинску промену на боље.

Србија је зато иницијатор пројекта „Отворени Балкан“, као будуће мреже компанија, предузимљивих појединаца, стручњака и научника који ће без баријера – граница, које у Европи постоје још само на Балкану, комуницирати, размењивати искуства, путовати и трговати. Градимо мостове пријатељства, економске, културне и сваке друге друштвене сарадње.

Зидови се руше тако што се граде путеви, пруге и мостови, отварају се аеродроми и луке. Путује се и данас на Балкану, али дупло дуже него у ЕУ и на већим удаљеностима. Србија гради своју мрежу аутопутева којима, као централна земља Балкана, повезује читав регион. Данас су са Београдом аутопутем спојени Скопље, Солун и Истанбул. Али ови градови су сада аутопутем спојени и са Будимпештом, а потом и даље са остатком Европе. Аутопут до Сарајева неће спојити само Београд и Сарајево. Спојиће Моравским коридором Сарајево и са Софијом и са Истанбулом. Спојићемо аутопутем Србију и Црну Гору. Путоваћемо аутопутем до Бања Луке. Брзом пругом већ можемо до Новог Сада, ускоро до Суботице и Будимпеште на север, а према Скопљу и Солуну на југ. То је наша визија. Балкан повезан аутопутевима и брзим пругама, којима ће се људи враћати у регион, а не одлазити из њега у потрази за бољим животом.

ПУНА САМОСТАЛНОСТ СРБИЈЕ У ОДЛУЧИВАЊУ О СВИМ ПИТАЊИМА УНУТРАШЊЕ И СПОЉНЕ ПОЛИТИКЕ

Док Српска напредна странка буде носила одговорност за вођење државе, Србија ће наставити да развија своје специјалне и паралелне везе са Републиком Српском, као делом Босне и Херцеговине, у складу са Дејтонским споразумом. Јака Србија је нада и најјачи ослонац сваком припаднику српског народа, ма где он живео.

Српска напредна странка ће се залагати за очување Републике Српске као ентитета у саставу Босне и Херцеговине, у складу са Дејтонским споразумом. Примена Дејтонског споразума и његово поштовање од стране свих који гарантују његову примену је залога стабилности у региону.

До промена Дејтонског споразума и унутрашњег преуређења Босне и Херцеговине може доћи само кроз сагласност оба ентитета и сва три конститутивна народа који живе у Босни и Херцеговини.

Српска напредна странка ће се залагати за свеобухватну сарадњу са Републиком Српском и за сваку врсту помоћи народу Српске. Привредне, културне и просветне везе између наших институција морају да се јачају из дана у дан. Нека нас у сарадњи са Републиком Српском инспиришу речи нашег великог писца Петра Кочића: „Отаџбина је њива на којој се непрестано сије и жање: ми жањемо што су сијали наши преци, а сијемо да имају шта жети наши потомци“.

Српска напредна странка, у складу са Уставом Србије, али и европским и светским стандардима, води посебну бригу о припадницима нашег народа који живи у суседним земљама.

Права нашег народа у региону морају бити заштићена. Срби имају право да сачувају своје име и идентитет, и да уживају сва права која им гарантују међународне конвенције и Устави и закони земаља у којима живе. Србија им у томе мора помоћи на транспарентан начин и у партнерству са земљама окружења. Србија мора бити свим Србима најпоузданији ослонац.

3.

Политика изградње
новог пријатељства
са суседима и
јачања сарадње
у међународној
заједници

3.

Српска напредна странка залаже се за очување независности, суверенитета и територијалног интегритета и самосталности у одлучивању Републике Србије, као и стално јачање међународне сарадње и дијалога, оснаживање одбрамбених капацитета и очување војне неутралности.

То су темељни принципи наше политике засновани на интересима Србије и вредностима утканим у основе нашег друштва. Односи у свету су данас веома сложени. Никада до сада није било тако пуно војно супериорних земаља. У исто време никада до сада, велике силе нису тако пуно зависиле једна од друге, у политичком, безбедносном и економском смислу. Политички, економски, војни, безбедносни процеси, изазови заштите здравља популације и производње хране у данашњем свету могу бити веома брзи и непредвидиви. Проблеми које могу да изазову су комплексни и тешки за решавање.

У таквим околностима задатак Српске напредне странке је да сачува независност, суверенитет и територијални интегритет наше Србије, увек водећи рачуна о свеукупности средњорочних и дугорочних националних циљева, не приносећи их неодговорно као жртву на олтар дневнополитичких интереса. Водићемо одлучну и проактивну спољну и унутрашњу политику ради заштите ових вредности.

Наш народ је кроз историју изборио право да на својој територији самостално доноси политичке и економске одлуке и уређује свој правни систем. Суверенитет у Србији припада њеним грађанима. Влада, је дужна да своје одлуке доноси у складу са Уставом, законима и представљеним политичким програмом. Ниједан страни нити унутрашњи фактор, кога народ за то није овластио на слободним и демократским изборима не сме наметати своју вољу Влади коју су изабрали грађани. Србија самостално доноси своје одлуке у интересу народа.

У компликованом регионалном окружењу и свету који се суочава с великом здравственом и економском кризом, наше руководство доноси одлуке које одређују даљи ток нашег политичког и економског развоја. Наше друштво које је тек закорачило на пут опоравка, након вишедеценијског посртања и пропадања, више нема право на грешку. Погрешне одлуке и процене, као и погрешне политике базиране на њима, за Србију би данас представљале луксуз који она себи више не сме да приушти. Једини наш луксуз, који није намењен малим народима, а кога се Србија не сме одрећи, јесте право на слободно и самостално доношење одлука о питањима од виталног националног интереса.

ПОЛИТИКА ИЗГРАДЊЕ НОВОГ ПРИЈАТЕЉСТВА СА СУСЕДИМА И ЈАЧАЊА САРАДЊЕ У МЕЂУНАРОДНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Србија мора да доноси одлуке у свом националном интересу, одговорно, водећи рачуна и о интересима регионалних и међународних партнера, јер у свету у коме је присутан висок ниво међузависности, онај ко не сагледава ширу слику међународног мозаика при доношењу важних одлука, тај практично хода по минском пољу загладан у небо. То посебно важи за мање државе и народе. Србија у том смислу мора бити предвидив и поуздан партнер који одговорно доноси важне одлуке, водећи рачуна о својим интересима и поштујући свачије интересе, али ничије више од сопствених.

Србију одликује принципијелна политика у спољним и унутрашњим политичким темама. Понашање Србије и њеног руководства, и у земљи и на међународној сцени, је предвидиво и у складу са међународним правом и раније преузетим обавезама. Да би једна земља изградила кредибилну позицију у међународним односима потребан је напоран рад и одлучност. Међутим, највећа снага наше државе и руководства у вођењу доследне спољне и унутрашње политике извире из широке подршке коју им за спровођење такве политике дају грађани Србије.

У том контексту, задатак Српске напредне странке јесте да свакодневно буде у контакту и комуникацији са чланством и грађанима, како би обезбедила да та подршка народа из дана у дан јача и расте. Поруче морају бити јасне, а речи морају да нас обавезују.

Србија је прогласила војну неутралност у односу на постојеће војне савезе. Тиме смо ушли у онај ред земаља које самостално стварају своју војску и успостављају политику одбране. Иако је Србија војно неутрална земља, отворена је за сарадњу са другим државама и војним савезима.

Да би у сваком тренутку била способна да одбрани своју независност, Србија мора константно да јача војску као фактор одвраћања од евентуалног напада потенцијалних непријатеља. Српска војска је најславније странице своје историје исписивала када је била народна војска и ми као друштво морамо наћи одговарајући модел како би веза између војске и народа остала жива. У славна времена српски сељак није ишао у војску по плату, већ је у војску одлазио из љубави према отаџбини. Такав однос између војске и народа мора да постоји и данас.

Морамо наћи одговарајући модел који би обезбедио нашим часним и родољубивим официрима и подофицирима да не морају да брину о попуњености својих јединица у будућности.

Задатак политичара је да учине све да до рата никада не дође, али је задатак политичара и да припреме државу за одбрану и да ничиме не буду изненађени и затечени у случају оружане агресије на нашу земљу и народ. Зато Србија, у складу са изазовима модерног времена, али и у складу са својом славном војничком традицијом, мора да јача своју војску, њене капацитете и способности за заштиту државе, народа и виталних националних интереса.

3.

Војска Србије мора неговати наше светле слободарске традиције. У борби за слободу наше земље истичу се херојски примери који су постали део целокупног цивилизацијског наслеђа Европе.

У холу зграде Међународног црвеног крста у Женеви, уклесан је натпис: „Буди хуман као што је била хумана Србија 1885. године“. У тадашњем регионалном сукобу између Србије и Бугарске, Бугарска је била та која није имала војне болнице. У ратним условима Бугарској је претила хуманитарна катастрофа. Тадашња међународна заједница је скупила хуманитарну помоћ за бугарску војску.

Међутим, једини пут за допремање помоћи водио је преко Србије. Србија је тада прекинула рат, отворила своје границе и линију фронта, учествовала у сакупљању помоћи за Бугарску и пропустила медицински материјал. То је једини пут у историји да је једна зарађена страна овако нешто учинила за другу зарађену страну. На таквим идеалима патриотизма и хуманости градимо нашу Војску данас.

Само Србија која има снажне одбрамбене капацитете представља фактор стабилности на Западном Балкану и у Европи. Политика наше одбране темељи се на међународном праву и на међународно преузетим обавезама, као и на сарадњи са међународним партнерима у циљу учествовања у систему колективне безбедности.

Систем одбране је важан и у ванредним ситуацијама и код елементарних непогода. Код већих непогода пружање помоћи у региону је правило, и на тај начин Србија демонстрира своју солидарност са суседима. Поред тога важно је истаћи да Војска Србије учествује у бројним мировним мисијама широм света, доприносећи на тај начин активно очувању мира и глобалне безбедности.

У тренутку када је Српска напредна странка почела да врши власт у земљи наша Војска је била у веома лошем стању. Старо наоружање је уништено, ново није набављано. Број припадника Војске је био на историјском минимуму. Материјална ситуација је била толико лоша да смо тада, нажалост, имали Војску за коју је и само напуштање касарне био изазов.

У протеклим годинама Србија је уложила велика средства у своју Војску. Наша војна индустрија, после много времена, поново производи квалитетно оружје које користе и многе војске света. То су хаубице „Нора“, ПВО систем „ПАСАРС“, борбена оклопна возила „Лазар“ и „Милош“. Произвели смо и нашу беспилотну летелицу „Врабац“. Купљени су руски транспортни хеликоптери Ми-17 В5, борбени хеликоптери Ми-35М, Ербасови хеликоптери Х-145М. Само у протеклих пет година ојачали смо нашу авијацију са десет ловаца МИГ-29. Од Кине су набављене и извиђачке беспилотне летелице ЦХ-92А. Сада наша Војска поново може да врши извиђања из ваздуха. Стамбено збрињавање војних лица и њихових породица је приоритет, као и унапређење материјалног положаја војних лица. Србија у којој Српска напредна странка врши власт мора да води рачуна о својој војсци и да поштује сваког свог војника који часно обавља своју дужност.

Српска напредна странка не прихвата једнострано проглашену независност Косова и Метохије. Залажемо се за примену Резолуције УН 1244 и Војно-техничког споразума са КФОР. Залажемо се за пуну примену Бриселског споразума и наставак дијалога са Приштином у циљу налажења компромисног решења које би гарантовало задовољење минимума државних и националних интереса српског народа, и којим би се створили предуслови за трајан мир на Балкану.

ПОЛИТИКА ИЗГРАДЊЕ НОВОГ ПРИЈАТЕЉСТВА СА СУСЕДИМА И ЈАЧАЊА САРАДЊЕ У МЕЂУНАРОДНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Српска напредна странка, међутим, није спремна да подржи ни једно наметнуто решење које не би уважило интересе и права Републике Србије, Српске православне цркве и српског народа на Косову и Метохији. Српска напредна странка залаже се за помирење између српског и албанског народа. Српска напредна странка сматра да ова генерација Срба и Албанаца, мора да пронађе снагу да, уз помоћ међународне заједнице, реши или бар почне да решава вековни проблем. Да потражи споразумно, трајно, одрживо решење, које ће гарантовати мир и стабилност на Западном Балкану. Не подржавамо политику замрзнутог конфликта, јер нас народ није бирао да бисмо од проблема бежали или их гурали под тепих, већ да бисмо проблеме решавали. Питање је времена када ће замрзнути конфликт да се одмрзне и ескалира. Нашој деци желимо да оставимо путеве и фабрике, а не сукобе.

Залажемо се за доследну примену досадашњих договора између Београда и Приштине. Бриселски споразум је настао уз посредовање и под окриљем Европске уније и он мора бити доследно примењен. Заједница српских општина представља механизам заштите интереса српског народа на Косову и Метохији и највећу неиспуњену обавезу Приштине преузету Бриселским споразумом.

Залажемо се за што већу финансијску, стручну, хуманитарну и сваку другу помоћ Србима на Косову и Метохији. Србија је обнављала и обнављаће куће наших људи на Косову Метохији, градила је и градиће читаве стамбене квартове у градским насељима. Србија је у сарадњи са Српском православном црквом обнављала и обнављаће српске светиње на Косову и Метохији.

Учинили смо све да се покрене рудник Трепча. Подржали смо отварање десетина привредних друштава у српским срединама. Обнављали смо сточни фонд пољопривредним произвођачима и куповали им савремену пољопривредну механизацију. У Клинички центар у Косовској Митровици улагано је новца као и у другим деловима Србије, а ускоро очекујемо и његову комплетну реконструкцију, као и изградњу нове болнице у Грачаници за потребе КБЦ Приштина. Обнављамо домове здравља, школе и градимо нове објекте за Универзитет у Приштини с привременим седиштем у Косовској Митровици. Док Српска напредна странка буде уживала већинско поверење грађана Србије наш народ на Косову и Метохији неће и не сме остати без подршке у било којим околностима.

Економија је у
фокусу политике
Српске напредне
странке

4.

4.

За Српску напредну странку економски раст и развој Републике Србије је најважнији задатак и кључни предуслов и за реализацију свих осталих задатака и циљева.

Раст и развој српске економије налази се у центру наше политике. Даљи рад на привредном оснаживању Србије, макроекономска и финансијска стабилност, као и стварање услова за виши животни стандард свих категорија становништва, за нас представља императив у годинама које долазе.

Ратови, санкције, лоша управа, пљачкашка приватизација и системска корупција су пре доласка Српске напредне странке на власт Србији донеле сиромаштво, економску деструкцију и високу незапосленост. Трошење унапред и предвиђање пораста животног стандарда у привредама чији се раст не заснива на здравим основама, нису били одрживи. Уз то, највећа привредна друштва била су у огромним финансијским тешкоћама, доведена до стечаја и банкротства. Грађани и привреда били су суочени са трајном високом инфлацијом и снажним слабљењем динара према евр, док су банкарски сектор карактерисале високе стопе проблематичних кредита и четири поткапитализоване банке. Фискални систем био је пред колапсом. Капацитети Србије остали су неискоришћени, а Србија сиромашна и опљачкана, онемогућена да спроводи развојну политику и да штити своје националне интересе. Србија је била земља неуспеха и националног посрнућа.

Данас је Србија потпуно другачија земља. Остварили смо значајне резултате на пољу економије – од решавања наслеђених проблема до постизања међународно признатих резултата у реалном и финансијском делу економије. Србију смо током претходних година претворили у земљу са високим стопама привредног раста и уређеним јавним финансијама. Србија је данас препозната као земља ниске инфлације, стабилног девизног курса динара и доброг квалитета банкарске активе. Инвеститори Србију препознају као пожељну дестинацију, што се види кроз пад премије ризика земље и раст кредитног рејтинга.

Србија има вредне и енергичне људе жељне стварања. Наши људи желе да зараде, да буду своји на своме, да буду домаћини. Наш народ жели да се врати на стазе успеха, да држава јача, да му институције буду сервис, да се створи здрава перспектива за омладину, да јачају и школство и здравство, да се својом војском поноси, да се његове културне институције и светиње обнављају и граде, али пре свега наш народ жели да му деца расту у миру и да једног дана могу од свог знања и поштеног рада пристojно да живе у нашој прелепој Србији.

Српска напредна странка води дугорочну развојну економску политику, суштински реформишући систем у складу са националним интересима, а не у складу са интересима лажних, домаћих и страних експерата и тајкуна, као што је то био случај у не тако давној прошлости. Спремни смо да саопштим и спроведемо тешке мере иако нису популарне, јер оне значе дугорочни економски успех.

ЕКОНОМИЈА ЈЕ У ФОКУСУ ПОЛИТИКЕ СРПСКЕ НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

Краткорочни, популистички, економски програми који су раније вођени у нашој земљи били су пример економског уништења Србије. Ми остајемо привржени принципима да на адекватан начин користимо фискални простор и обезбеђујемо одговарајући баланс између развојне и социјалне компоненте буџета. Повећања плата у јавном сектору и пензија биће значајна, али ће виши раст номиналног бруто домаћег производа омогућити отварање додатног простора за раст инвестиција.

Претходних година Србија је напорно радила, штедела и одрицала се. На темељу тог рада, штедне и резултата, Српска напредна странка је изашла са планом „Србија 2025“ који трасира пут да просечна плата у Србији 2025. године буде 900 евра, а просечна пензија 440 евра. План предвиђа десетине пројеката у које ће до 2025. године бити уложено 14 милијарди евра.

„Србија 2025“ предвиђа и значајна улагања, преко 700 милиона евра, у конкретне пројекте за младе, са циљем да им се помогне да своју будућност граде у Србији.

План подразумева даљи развој саобраћајне инфраструктуре са завршетком аутопутева до Пожеге, Моравског и Фрушкогорског коридора са наставком од Руме преко Шапца све до Лознице, завршетком обилазнице око Београда и брзе саобраћајнице Ваљево – Лајковац.

Настављамо изградњу аутопута „Милош Велики“ до Дуге Пољане и Бољара на граници са Црном Гором, реализујемо пројекат Ниш – Мердаре и крећемо са изградњом потпуно нових саобраћајница на правцима ка Сарајеву (јужни правац преко Ужица, северни од Кузмина до Сремске Раче такође завршамо у року), затим од Сомбора, Куле и Врбаса – до Србобрана, Бечеја и Кикинде, као и „Вожд Карађорђе“. Такође ћемо завршити саобраћајну везу Београда са аутопутем Београд – Јужни Јадран (деоница Нови Београд – Сурчин), „Дунавску магистралу“ (од аутопута Београд – Ниш, преко Пожаревца до Великог Градишта и Голупца), аутопут од Београда до Зрењанина, а започећемо и са радовима на северној обилазници око Крагујевца и тзв. „Гружанском коридору“ од Крагујевца до Мрчајеваца. „Србија 2025“ предвиђа и реконструкцију 5.000 км магистралних и регионалних путева, а посебну пажњу обраћамо на градове у саобраћајном смислу, тако да, примера ради, ускоро почињемо и са изградњом обилазница око Ужица, Горњег Милановца, Пожеге и Лознице, као и тунела Кадињача. Настављамо са изградњом брзе пруге до Будимпеште и почињемо радове на изградњи брзе пруге до Ниша.

Нова инфраструктура ће повезати сва већа места у Србији међусобно, али и са свим суседима чиме Србија осигурава своје место као регионално чворишта путева, што ће довести нове инвестиције и развој у свим деловима Србије.

План „Србија 2025“ предвиђа и значајна средства за улагање у заштиту животне средине – кроз пројекте изградње водоводних и канализационих мрежа, постројења за прераду отпадних вода, регионалне санитарне депоније, трансферне станице и рециклажне центре. Решавањем ових вишедеценијских проблема ћемо омогућити бољи квалитет живота генерацијама које долазе.

4.

Кроз план „Србија 2025“ настављамо и са значајним улагањима у здравство. Планиран је завршетак реконструкције и изградње Клиничких центара у Београду, Новом Саду и Крагујевцу, као и обнова и изградња преко 20 општинских болница и клиника широм Србије. Гради се нова дечја клиника „Тиршова 2“. Изграђене су три Ковид болнице у Батајници, Крушевцу и Новом Саду са преко 2.000 лежајева. Почела је производња вакцине против Ковида-19 у Србији.

Улагања у наставак дигитализације, истраживање и развој и образовање ће омогућити даљу модернизацију државне управе, просвете и привреде, и већу конкурентност Србије у будућности.

Поред овога, одвојена су значајна средства за развој спортске инфраструктуре, од 500 милиона евра, како би омогућили нашим најталентованијим спортистима да имају подршку и да са својим успесима поносно представљају Србију широм света.

Улагањем у културну и туристичку инфраструктуру од преко 500 милиона евра хоћемо да нашим грађанима и гостима прикажемо сва историјска и природна богатства Србије.

У плану „Србија 2025“ су предвиђена и улагања у пољопривреду и привредну инфраструктуру која ће омогућити модернизацију и нове инвестиције више додате вредности.

Овај план је сачињен на здравим основама, а не на бесомучном задуживању без икакве идеје како да се ти дугови врате, као што је то био случај у времену пре доласка Српске напредне странке на власт. Циљ нам је да будућим генерацијама оставимо богатiju Србију и модерну економију која расте на одрживим основама, не угрожавајући ни у једном тренутку макроекономску стабилност.

Наш очекивани раст БДП у 2021. години ће, према последњим пројекцијама, бити око 7,5%. Неко би рекао да је то одличан резултат, али ми кажемо да је врло добар, јер верујемо да увек може још боље.

У Српској напредној странци ниједан циљ не сме унапред и без борбе бити оцењен као недостижан када радимо за нашу Србију. Посебно је важно да у том духу стасавају наши млади кадрови, вођени примером оних старијих и искуснијих. Битно је да тај дух и такво размишљање пресликамо на читаву српску омладину. Ако смо знали како да раст БДП-а извучемо из негативне зоне и уведемо у зону високог позитивног раста, ако смо смањили незапосленост за више од пола, довели јавни дуг под контролу, и то за свега неколико година, од 2014. године када је Српска напредна странка преузела пуну одговорност за Србију, до данас, онда нема разлога да са још већом енергијом не наставимо да се трудимо, верујемо у себе и да остварујемо нове економске победе.

Ако смо знали да решимо вишедеценијски проблем високе инфлације, ако смо нашим грађанима и привреди обезбедили да више не брину о девизном курсу, и ако смо банкарски систем растеретили од наслеђених проблематичних кредита из периода када је сваки четврти кредит био ненаплатив, онда је и наша обавеза да наставимо да одржавамо економију стабилном и на здравим ногама. Консолидовали смо економски систем у мери да бележимо раст чак и у условима кризе изазване светском пандемијом Ковид-19. Упркос изузетно јаком економском шоку по основу пандемије, после само три тромесечја наш бруто домаћи производ вратили смо на преткризни ниво, док је током претходне кризе опоравак трајао неколико година – преткризни ниво бруто домаћег производа из трећег тромесечја 2008. године достигнут је тек у другом тромесечју 2013. године, односно 18 тромесечја касније.

ЕКОНОМИЈА ЈЕ У ФОКУСУ ПОЛИТИКЕ СРПСКЕ НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

Да бисмо остварили нови раст, морамо да уђемо у нови, још јачи инвестициони циклус. Морамо да отворимо још радних места и да запошљавамо, да имамо још јавних, али и приватних инвестиција. Стимулисаћемо нови предузетнички дух, дигиталну економију, креативне индустрије и стартап компаније. Подржаћемо још снажније отварање нових и раст постојећих компанија у Србији. Неуморно ћемо радити на стварању подстицајне климе за инвестирање. Даље поједностављивање и транспарентност процедура, боља комуникација државе са привредом, сузбијање сиве економије и борба против корупције представљају приоритет у нашем деловању.

Данас смо у ситуацији да у појединим деловима земље постоји потражња за радницима, али да нема довољно људи који имају вештине за тај посао. Зато смо увели систем дуалног образовања, што Србију додатно издваја од конкуренције као инвестициону дестинацију у Европи.

Српски модел привредног раста данас је окренут ка инвестицијама, запошљавању и извозу. Веома битна ставка оваквог модела је конкурентност наше привреде на светском тржишту рада и капитала. Да бисмо били конкурентнији морамо константно да побољшавамо инвестициони и пословни амбијент са циљем смањења ризика и трошкова пословања у Србији. У том смислу, регионално повезивање и даљи напредак у европским интеграцијама су од великог значаја за напредак српске економије.

Кључно за овакав модел раста Србије јесте очување макроекономске стабилности, укључујући фискалну одрживост, ценовну и финансијску стабилност, за коју се свако од нас појединачно, у свом домену, мора борити. Стабилност нема алтернативу.

Српска напредна странка сматра да је изградња инфраструктуре предуслов развоја српске привреде и богатство које ова генерација оставља будућим. Инвестициони циклус у коме се налазимо вреди милијарде евра – до сада смо изградили 350 километара аутопутева, а у плану је да се изгради још 750 километара аутопутева и брзих саобраћајница. Само у овом тренутку градимо десет аутопутева и две брзе железнице.

У 65 општина у Србији се убрзано гради комунална инфраструктура. Модернизује се аеродром у Београду. Аеродром у Нишу ради добро и очекују га велика улагања. Аеродром „Морава“ је захваљујући улагањима државе отворен за цивилни саобраћај и функционише као нови карго и путнички аеродром у централној Србији. Број путника на београдском аеродрому је порастао са 3,1 милиона путника у 2011. години на 6,2 милиона у 2019. години. У Нишу је 2014. године било свега 1.335 путника, док је 2019. године тај број достигао 422.255 путника.

4.

Као одговорни људи, размишљамо данас и о важних пројектима до 2030. године: (1) потпуни завршетак и опремање једног броја великих саобраћајних пројеката који ће започети у постојећем инвестиционом циклусу кроз програм „Србија 2025“ (Плочник – Мердаре, Пожега – Дуга Пољана – Бољаре, Пожега – Ужице – Котроман, Вожд Карађорђе, Нови Сад – Зрењанин, итд); (2) почетак изградње нових пројеката саобраћајне инфраструктуре попут наставка изградње „Дунавске магистрале“ од Великог Градишта преко Доњег Милановца и Кладова до Неготина, аутопута Београд – Темишвар, Сектора Ц обилазнице око Београда (Бубањ поток – Панчево Север); (3) идентификацију и изградњу обилазница око градова и насељених места, чиме повећавамо безбедност и квалитет живота наших грађана; (4) даље унапређење магистралних и регионалних путева; (5) реконструкцију локалних путева, а посебно веза са потојећим и/или будућим новоизграђеним саобраћајницама и обилазницама, са јачањем капацитета локалних самоуправа за управљање и одржавање локалне мреже; (6) завршетак изградње метроа у Београду; (7) наставак реконструкције и модернизације железничке мреже (пре свега завршетак брзе пруге Нови Сад – Суботица – Келебија и железничког Коридора 10).

Почео је са својом применом и инвестициони план за унапређење транспортне инфраструктуре Дунава, Саве и Тисе вредан пола милијарде евра. Реконструишу се бродске преводнице Ђердап 1 и Ђердап 2, граде се и шире луке у Смедереву, Београду, Прахову, Богојеву и Сремској Митровици. Циљ је да се укупни транспорт Дунавом помери са 40 милиона тона на 55 милиона тона. Развијамо и пројекте „сувих лука“ у Батајници и нове луке у Београду.

Квалитетнија инфраструктура има велики значај у подстицању инвестиција приватног сектора, и сви инфраструктурни радови које ћемо да спроводимо у наредних десет година ће значајно повећати учешће фиксних инвестиција у номиналном бруто домаћем производу. Очекујемо њихове бројне позитивне ефекте на различите сегменте грађевинарства, као и на остатак привреде – пре свега на раст индустрије, трговине, саобраћаја, туризма и угоститељства. Управо то чини целину развојне економске политике којој остајемо у потпуности привржени.

Катастрофално лоша економска политика након 2000. године је довела Србију и у стање деиндустријализације земље. Индустрија коју је Србија деценијама градила, продата је у бесцење. Индустрија је у Србији до 2012. године сведена на 40% капацитета из 1989. године.

Пропале су машинска, електроиндустрија, хемијска индустрија, као и текстилна индустрија, индустрија коже и обуће. Србија је те производе некада извозила, и њихова производња је чинила знатан проценат БДП. Када је захваљујући неодговорној политици и пљачкашкој приватизацији престала да производи и извози, Србија је те производе морала да увози за сопствене потребе. Тиме се додатно створио дефицит у спољнотрговинском пословању. Насупрот томе, Србија је последњих година, од када је Српска напредна странка преузела одговорност за вођење државе, привукла значајне инвестиције у разним индустријским секторима.

Поносни смо на то што је извоз робе и услуга из Србије последњих година значајно порастао. Да подсетимо да је у 2009. години извоз робе и услуга из Србије био свега 8 милијарди евра, док ће ове године бити преко 28 милијарди евра.

ЕКОНОМИЈА ЈЕ У ФОКУСУ ПОЛИТИКЕ СРПСКЕ НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

Наставићемо да радимо на повећању распрострањености наше индустријске производње, тиме и извоза, и у погледу производње и у погледу тржишта на која извозимо. Таква политика нам је помогла да српски производи остану тражени и током пандемије.

Одличан пример за то је раст нашег извоза 2020. године у земље ван зоне евра, попут земаља средње Европе, Кине, САД, упркос пандемији. У дужем временском периоду, одличан пример напретка који је на том пољу постигнут је извоз у Народну Републику Кину, који је 2012. године био 5 милиона евра, а у девет месеци 2021. године достигао је 612 милиона евра. Пример је и ауто-индустрија, где Србија има најразличитију палету производа који се у овој области производе – од гума, акумулатора, проводника, па до најсофистициранијих производа попут микрочипова и електромотора. По том основу извоз ауто-компонената од 2012. године повећали смо четири пута – са око 500 милиона евра на 2 милијарде евра.

Данас имамо широку палету свега – од каблова и делова за ауто-индустрију, преко шинских возила, до најсавременијих научно-технолошких паркова, и то је оно што ствара разлику и неодвојиви је део одговора на питање зашто и како је Србија боље спровела своју економију кроз глобалну економску кризу узроковану пандемијом.

Резултати потврђују да нисмо имали нереалне планове, али да јесмо имали високе циљеве – да останемо атрактивни за улагања у разне секторе која значе нова радна места и веће плате, раст извоза и развој нових технологија. Србија је и у 2020. години, и поред глобалне економске кризе узроковане пандемијом, привукла 3 милијарде евра страних директних инвестиција. То је више од 60% укупних страних директних улагања у нашем региону у истој години.

У периоду од 2014. године до данас у нашу земљу је уложено готово 22 милијарде евра страних инвестиција.

Према извештају „IBM Global Location Trends 2020“ Србија је четврту годину за редом лидер по броју отворених радних места, кроз пројекте страних директних улагања у односу на број становника. Такође, 2019. и 2020. године Србија се нашла на првом месту у Европи по броју директних страних инвестиција у односу на величину економије, према извештају „Financial Times“. И на те резултате смо поносни.

Циљ Српске напредне странке јесте и једнак третман свих инвеститора, јер ми немамо привилегију ни разлога да меримо било којим другим критеријумом, већ интересом наших грађана за бољи животни стандард и одрживи раст.

У свету је почела четврта индустријска револуција. Српска напредна странка жели да се Србија на време позиционира на светском тржишту савремених технологија и услуга. Технолошки искорак и модернизација морају бити међу приоритетима сваке Владе коју предводи Српска напредна странка.

4.

Ту препознајемо нову шансу за Србију, а да ту шансу већ и користимо говори и податак да је извоз ИКТ услуга са испод 400 милиона евра 2012. године повећан на преко 1,4 милијарде евра 2019. године. ИКТ сектор је један од сектора у којем је остварен раст извоза чак и у 2020. години, упркос пандемији.

Није нам циљ да своју конкурентност грађимо на томе да нам је радна снага најјефтинија, већ желимо да се такмичимо знањем и иновацијама – и прва смо странка која је ово не само ставила као свој јасан приоритет, већ и остварила конкретне резултате у кратком времену. Наша нова развојна политика обједињује образовање, иновативност, дигиталну трансформацију, квалитетну инфраструктуру и циркуларну економију. Уз све ово, и повољно пословно окружење, Србија постаје магнет за технолошки напредне инвеститоре. Залажемо се за коегзистенцију традиционалног индустријског сектора и тзв. „индустрије 4.0“ засноване на модерним технологијама и технолошким иновацијама.

Креативне индустрије и економија знања за нашу земљу представљају огроман потенцијал. Оне доприносе нашем БДП-у 7,4% и имале су раст од 60% и кумулитаван раст извоза 51% у последњих шест година. Више од 50% запослених чине млади, високообразовани људи. Три најбрже растуће гране креативних индустрија су рачунарско програмирање, развој видео игара и продукција аудио-визуелних садржаја. Креативне индустрије додају вредност традиционалним привредним делатностима и подижу квалитет производа и услуга чинећи их глобално конкурентним и доступним.

Знање и креативност су оно по чему је Србија препозната у свету и на њима се базира нови имиџ модерне Србије који афирмише изузетност, иновативност и аутентичност.

Међу модерним технологијама и технолошким иновацијама, у годинама које долазе, посебно место обухватају две изузетно широке области које ће у великој мери променити свет какав данас познајемо. То су вештачка интелигенција и биоэкономија.

Вештачка интелигенција представља технологију најшире примене, која ће своје место врло брзо заузети у свим областима живота и рада. Она доноси нове, до сада незамисливе могућности, али и велике изазове. Да би Србија уопште могла да говори о економској, и не само економској, конкурентности у времену Четврте индустријске револуције, она мора бити јака и у области вештачке интелигенције. Томе ће сигурно допринети већ формиран Истраживачко-развојни институт за вештачку интелигенцију Србије, као и нова инфраструктура за истраживање и развој у области вештачке интелигенције која је недавно успостављена у оквиру Државног дата центра.

Биоэкономија је друга област која на бази великог напретка у области биолошких и информационах технологија (укључујући и вештачку интелигенцију) има све већи утицај на велике области живота као што су медицина, исхрана, пољопривреда, енергетика, зелена економија, па и саму националну безбедност.

ЕКОНОМИЈА ЈЕ У ФОКУСУ ПОЛИТИКЕ СРПСКЕ НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

Напредак у технологијама као што су генетика и биоинформатика, синтетска биологија, биотехнологија и друге, омогућиће да медицина ускоро буде прецизна и персонализована, да храна буде прилагођена нашем генетском коду, да се појаве нове технологије за производњу и чување хране и енергије, као и нова решења за очување и заштиту животне средине. Све су ово и огромне привредне гране, и Србија жели да у свету нових технологија буде важан извор нових производа и услуга, које ће се продавати широм планете.

Централно место у напорима Србије да буде на страни стварања, а не само коришћења иновација у области биономије чиниће нови, модеран БИО4 Кампус у Београду. БИО4 означава биомедицину, биотехнологију, биоинформатику и биодиверзитет, а нови Кампус ће бити јединствено место сарадње факултета, научних института, стартапа и великих компанија у овој области, од којих се очекује да пруже нови замах привредном развоју Србије у деценијама пред нама.

Пољопривреда је компаративна предност Србије, и управо је пољопривреда током пандемије направила ону неопходну разлику и помогла расту бруто домаћег производа. Ипак, Српска напредна странка сматра да је пољопривредна производња и даље недовољно искоришћен потенцијал Србије. Произвођачи пољопривредних производа треба да подигну производњу својих производа на технолошки напреднији ниво, а држава им мора помоћи да нађу најбоља извозна тржишта за њихове производе. Другим речима, производња мора да постане конкурентнија, а држава мора помоћи произвођачима да смање ризике у пословању, од избора пољопривредне гране, до пласирања финалног производа.

Српска пољопривреда и сектор хране су лидери по производњи на Балкану. Први циљ смо остварили постизањем извоза од 5 милијарди долара, али ту није крај. Наш циљ је достизање нивоа извоза од 7 милијарди долара до 2025. године, а то ћемо постићи отварањем нових тржишта, применом нових технологија и отварањем нових фабрика хране. Промена климе захтева нове системе за наводњавање и системе за заштиту од непогода. Затекли смо 30 година нечињења, али зато имамо нове циљеве, а то је нових 150.000 хектара под системима за наводњавање, бар 2 нове бране и читаву Србију покривену најмодернијом противградном заштитом. Нема пољопривреде и села без младих. Планирамо нових 5.000 грантова за младе пољопривреднике.

Српска напредна странка сматра да је равномеран регионални развој значајан за општу стабилност Србије, али и за пуну искоришћеност природних ресурса и економских потенцијала државе. Зато морамо водити рачуна о сваком делу наше земље. Морамо наставити програме подстицаја за инвеститоре који улажу у неразвијена подручја. Равномерни регионални развој се спроводи кроз блиску сарадњу Владе, локалних самоуправа и инвеститора, при чему је улога Српске напредне странке у обезбеђивању добре сарадње на свим нивоима одлучивања од кључног значаја.

Нова развојна шанса Србије јесте и развој домаћег туризма, чиме додатно развијамо наша села. Циљ је да развијамо навике људи да део одмора, ако не и цео, проведу у својој земљи. У годинама пре пандемије домаћи туризам је подстицац, између осталог, и програмом ваучера. Улога чланова Српске напредне странке биће да обилазе наша села, да слушају људе и да направимо одржив план шта је то што, поред инфраструктуре, помаже нашим људима да могу од туризма да живе и да се развијају.

4.

ЕКОНОМИЈА ЈЕ У ФОКУСУ ПОЛИТИКЕ
СРПСКЕ НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

Енергетска безбедност и независност Србије део су најважнијих области у које је Српска напредна странка уложила велике напоре да поправи постојеће стање и трасира сигурну будућност. Као што је већ поменуто, у току је реализација плана „Србија 2025“ са припремним активностима за 2030. годину. Српска напредна странка је успела да се избори са свим изазовима и проблемима да достигне пројектоване циљеве очувања и оснаживања српске енергетике и плански се иде напред у будућност.

Са преузимањем одговорности за српску енергетику, покренут је највећи инвестициони циклус у енергетици у последњих 30 година. Сачувана су радна места за више од 30.000 радника који су директно запослени у српској електропривреди, рудницима, термоелектранама и хидроелектранама. Модернизује се опрема у српским рудницима угља, подиже се квалитет и безбедност рудара. Постављени су нови средњерочни и дугорочни одрживи и еколошки прихватљиви планови производње који ће Србији обезбедити енергетску независност и конкурентност привреде до 2050. године. Српске термо и хидроелектране су модернизоване, капитални ремоти продужавају радни век постројења и обезбеђују стабилну производњу струје.

У термосектору, рудницима и термоелектранама, који чине ослонац конкурентности наше привреде, реализују се пројекти заштите животне средине велике вредности којима се ствара одрживи развој на дужи временски период.

Кроз процесе модернизације производне опреме у рударству, термо и хидроелектранама запослена је комплетна српска машиноградња, државни научни институти и велики број домаћих компанија са више од 70.000 запослених у свим секторима. Реализацијом планова, Електропривреда Србије

(ЕПС) је успела да привуче нови млади стручан кадар који кроз активно учешће у капиталним пројектима трасира сигурну будућност српске електропривреде.

Кроз капиталне инвестиционе пројекте изградње нових постројења у доменима заштите животне средине и производње електричне енергије из свих извора, ЕПС одговорно и стратешки прати визију председника Александра Вучића којом се обезбеђује сигурна енергетска независност Србије и одрживи привредни развој.

Са инвестиционим годишњим буџетима од 350 милиона евра, ЕПС гради нове електране, нови блок у Костолцу који ће заменити старе блокове, нове хидроелектране и ветропаркове. После 35 година тапкања у месту, ЕПС успева да покрене развојне пројекте изградње нових хидроелектрана у региону, историјске пројекте који тек сада добијају конкретну реализацију. У години највеће светске енергетске кризе када се велики број грађана Европе смрзавао услед недостатка струје, фабрике престајале са радом, а цене снабдевања струјом достигле историјске нивое, ЕПС је, у складу са инструкцијама Александра Вучића, стратешким потезима сачувао сигурност снабдевања Србије.

ЕПС је постао пример добре праксе како се преузимањем одговорности за најзахтевније и најодговорније послове може радити плански, динамично и са конкретним видљивим резултатима који дају Србији положај енергетски независне државе са конкурентном економијом.

У синергији са развојним пројектима електропривреде и машиноградње, Србија са поносом и сигурношћу може планирати и свој развој и на бази снабдевања индустрије гаса. Наша растућа економија, постојеће и све нове фабрике, велики су потрошачи гаса и свој развој и нова радна места за производњу заснивају управо на одрживој сигурности снабдевања гасом. Упркос свим изазовима, политика Српске напредне странке и реализација плана „Србија 2025“ успела је да обезбеди проширење капацитета складишта Банатски Двор. Од изузетне важности за нашу енергетску безбедност је и то што је Србија успела да храбро и ефикасно заврши изградњу гасовода Балкански ток.

Успешна реализација гасовода Балкански ток, у кратким роковима и под великим притиском, уз лични ангажман председника Александра Вучића, показала је на делу шта је Србија данас способна да уради. Србија је са својим делом гасовода показала како се стратешки пројекти реализују и како се на њима може даље развијати домаћа економија, кроз гасификацију целе земље како би се покрила потреба нових производних погона.

Српска енергетика, као један од најкомплекснијих и најважнијих делова наше привреде, наставља даље планску реализацију свих стратешких пројеката које на дуги временски период Србији обезбеђују енергетску независност.

У времену у коме живимо снажна и разноврсна научна и истраживачка делатност је предуслов убрзаног економског и друштвеног напретка. Адекватни одговори на савремене друштвене изазове, али и оне које нам будућност доноси, могу бити пронађени само као резултат интензивног научног и истраживачког рада.

У зависности од тога у којој мери ћемо као држава и друштво успети да створимо услове да наши научни радници, истраживачи и иноватори у пуном капацитету реализују своја знања, таленте, идеје и креативност, као и да сарађују са својим колегама широм света радећи на заједничким пројектима, директно ће зависити брзина развоја Србије, али и ниво њене технолошке зависности.

Штавише, напредак науке и истраживачке делатности, или његов изостанак, одразиће се на безбедност и одбрамбену способност Србије, развој здравственог система, привредни развој, решавање еколошких и климатских изазова, пољопривредну производњу и многе друге области.

Српска напредна странка ће се залагати за унапређење институционалног и регулаторног оквира у циљу подстицања компанија да улажу у научну, истраживачку и иновативну делатност у Србији.

У том смислу је у протекле четири године већ спроведена велика пореско-правна реформа, која је уклањала идентификоване препреке, уводила нове и модерне механизме у постојећи оквир, али и постављала нове стандарде увођењем регулаторног оквира за потпуно нове области.

4.

Србија је усвојила изузетне пореске подстицаје за развој економије знања, модернизован регулаторни оквир за развој интелектуалне својине, нови оквир за иновативну делатност, правни оквир за електронску трговину који је омогућио њен вишеструки раст у протекле две године, законе и уредбе који су омогућили изузетно лак долазак повратника из дијаспоре и странаца који раде у иновативним компанијама, најмодерније механизме за учешће запослених у капиталу, али и заокружену регулативу потпуно нових области као што је дигитална имовина.

Посебно место у новом регулаторном окружењу Србије чине четири кључне државне стратегије које ће информисати и усмеравати развој регулаторног оквира у наредних пет година. То су Стратегија развоја вештачке интелигенције, Стратегија паметне специјализације, Стратегија индустријске политике и Стратегија развоја стартап екосистема.

Српска напредна странка довела је Србију на корак до инвестиционог рејтинга, а задатак сваког од нас биће посвећен и константан рад у свим областима који ће побољшати квалитет живота наших људи, а нас и званично у што краћем року увести у групу земаља инвестиционог кредитног рејтинга. Настављамо са значајним улагањима у науку, као и са спајањем науке и привреде, и олакшицама и подстицајима привреде за улагања у науку. Уз већа улагања државе и привреде до 2030. године ће Србија достићи 2% БДП улагања у истраживање и развој, што ће допринети бржем расту привреде засноване на иновацијама.

До 2030. године Србија ће бити препозната као важна тачка на светској мапи развоја нових технологија.

У области биомедицине и биотехнологије, БИО4 Кампус ће бити препознат на европској мапи као развијено место сусрета науке и привреде. У оквиру њега ће бити модерни и савремено опремљени објекти Фармацеутског и Биолошког факултета Београдског универзитета. Једнако савремено ће бити опремљени и научни институти, предвођени Институтом за молекуларну генетику и генетичко инжињерство, који ће са Институтом за вештачку интелигенцију чинити окосницу научних достигнућа у овим областима.

ЕКОНОМИЈА ЈЕ У ФОКУСУ ПОЛИТИКЕ СРПСКЕ НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

Поред њих, у БИО4 Кампусу ће бити активно још барем пет компатибилних научних института, а у непосредној близини Кампуса се налази и Институт за вакцине и серуме "Торлак", у чију модернизацију ће бити уложено више од 30 милиона евра, и који ће бити један од највећих произвођача вакцина у региону. Са стране привреде, биотехнолошка екстензија Научно-технолошког парка Београд ће помагати развој великог броја стартапа, док ће у модерном бизнис парку у оквиру Кампуса своје иновације развијати велики број домаћих и мултинационалних компанија.

До 2030. године се очекује да биоекономија у Србији остварује годишњи приход већи од милијарду евра и да пружи значајан допринос платном билансу и привредном развоју земље.

Са стране финансирања иновација, Фонд за иновациону делатност ће наставити да финансира српске иноваторе путем директног финансирања и даље подршке развоју предузетичког капитала.

Србија ће 2030. године имати барем шест научно-технолошких паркова, јер ће поред постојећих у Београду, Чачку, Нишу и Новом Саду, бити изграђени и паркови у Крагујевцу и Крушевцу, док ће паркови у Београду и Чачку бити додатно проширени. Ови паркови ће бити регионални центри иновација, развоја нових технологија и значајни мотори раста локалне економије.

Иновациона инфраструктура ће се даље развијати и у оквиру Државног дата центра, даљом модернизацијом суперкомпјутера, платформи за вештачку интелигенцију, клауд и остале инфраструктуре која стоји на располагању научној и стартап заједници.

Пројекти модернизације научних института, од којих су неки већ у току, ће уз нови капацитет за технолошки трансфер, омогућити да и домаћа наука, после много деценија функционисања изоловано од привреде, постане још један мотор технолошког развоја Србије.

Добар пример како наша наука заиста може да буде европски конкурентна и да доприноси привредном развоју је и Институт Биосенс, који ће до 2030. године добити модеран и савремено опремљен објект у коме ће поносно наставити да буде европски центар изврсности у области дигиталне пољопривреде.

Демографски
опоравак, подстицај
рађању деце и
подршка породици

5.

5.

Српска напредна странка сматра да је најважнији и најхитнији задатак демографски опоравак Србије, што подразумева биолошку обнову, снажну, циљану и ефикасну подршку породиљама, мајкама и породицама са децом, бригу о младима и стварање јасних подстицаја за њихов останак у Србији.

Извршна и законодавна власт дужна је да без одлагања, прилагођавањем и унапређењем постојећих и усвајањем нових подстицаја, мера, прописа и модела институционалне организације у овој области, своје деловање у потпуности подреди остваривању тог циља.

Српска напредна странка верује да је породица основна и најважнија ћелија нашег друштва. Снажна породица значи љубав за најмлађе, бригу за старе, заједништво које не може да се оствари на било који други начин осим у породици. Брига за породицу је брига о будућности. Из здравих и јаких породица изаћи ће млади одговорни људи који ће водити нашу земљу ка будућим успесима.

Већ шест деценија ниво рађања у нашој земљи није довољан да нова генерација замени стару у већем или истом броју. Сваке године, нова генерација је мања од старе коју замењује. Из године у годину нас је све мање. Деценијама наши људи одлазе на „привремени рад“ у иностранство.

Неки се са „привременог рада“ не врате никада. Неки се врате, али после много година. И тада обично, у иностраној земљи остављају своју, већ стасалу децу.

Подаци су обеспокојавајући. Прошле, 2020. године, у Србији су рођене 61.692 бебе, док је у истом периоду преминуло 116.850 наших суграђана. Становништво Србије ће се по пројекцијама до половине 21. века – истог овог века препуног изазова, смањити за 28%. То такође значи да ће у том тренутку удео популације људи старијих од 65 година порастати за преко 50%.

Српска напредна странка започела је са коренитим променама популационе политике Србије, дајући снажну подршку демографској обнови и подмлађивању Србије са акцентом на конкретним мерама, новим облицима финансијске и социјалне подршке и темељној и континуираној бризи о породицама са децом.

Приметно је да се у последњих пар година држава на неупоредиво одговорнији начин бави овом темом и да су новчана издвајања за подршку породиљама, мајкама и породицама са децом из године у годину све већа. Држава сада даје помоћ од 100.000 динара за прво дете. За друго дете се добија по 10.000 динара месечно две године. За треће дете 12.000 динара месечно десет година, а четврто дете 18.000 динара месечно такође у трајању од десет година. Помоћ дају и локалне самоуправе у складу са својим могућностима.

ДЕМОГРАФСКИ ОПОРАВАК, ПОДСТИЦАЈ РАЂАЊУ ДЕЦЕ И ПОДРШКА ПОРОДИЦИ

Подстицаји који се тренутно дају драматично су увећани у односу на пре само неколико година, али ће у будуће бити и далеко већи.

Српска напредна странка ће изградити свеобухватан стратешки оквир који ће садржати подстицаје за рађање, мере за унапређење бриге о породиљама, мајкама, породици и младима, мере за унапређену комуникацију са дијаспором и повратак младих из иностранства, као и мере за останак младих у Србији. Стратешки оквир који ћемо неодложно изградити подразумеваће координисано и удружено деловање неколико важних државних ресурса.

Српска напредна странка поносна је на то што је изнедрила снажне нове генерације жена лидера, без преседана у историји српске политике. Наставићемо са системским мерама афирмативне акције и јачањем заштите положаја и улоге жена у Србији на свим нивоима. Жене Србије на озбиљан рационалан и одговоран начин приступају свим кључним питањима државне и националне политике и представљају стуб и ослонац стабилности и даљег развоја земље. Верујемо да је, кроз историју, улога жене у српском друштву, као мајке, стуба породице и гласа разума који је осигуравао неопходну стабилност и загладаност у будућност, незаменљива.

Кроз све недаће кроз које је прошло наше друштво, жене су стајале стамено, борећи се за своје породице и доприносећи несебично својој држави и друштву. Ипак, и поред свих заслуга, жене се, неретко, у нашем друштву још увек суочавају са предрасудама и неправдом.

Српска напредна странка залаже се да жене у нашем друштву буду суштински равноправне. И то све жене без обзира на године живота, на друштвени, професионални или породични статус. Наш циљ је да жене у Србији буду економски независне, еманциповане и да не живе у страху од насиља. Залажемо се и за већу заступљеност жена на руководећим положајима, у складу са њиховим квалификацијама и професионалним искуством. Сматрамо да жене морају имати равноправан приступ тржишту рада, без обзира на то да ли се ради о руралним или урбаним подручјима.

У здравом друштву и здравој породици то не значи занемаривање и жртвовање традиционалне улоге жене као стуба породице, већ значи могућност за жену да своју традиционалну улогу надогради могућношћу да, у складу са личним афинитетима, амбицијама, талентима и знањем, пружи допринос и подели са мушкарцима одговорност за друштвени развој и напредак.

5.

У Србији је у 2020. години забележено више од 11.000 случајева породичног насиља, од чега су у преко 8.000 случајева жртве биле жене. Препознајемо породично насиље и насиље над женама као велики проблем нашег друштва. Овај проблем је нажалост није специфичност само Србије, већ је присутан у целом свету.

Насиље у породици и над женама није приватна ствар и искључива брига жртава. То је проблем читавог нашег друштва, и сваки појединац је дужан да спречава и пријављује насиље уколико има сазнања о њему.

Од 2015. године борба против насиља у породици и насиља над женама је један од приоритета Владе Србије. Од 2016. године постоји и Савет Владе који окупља министре који координишу мере у борби против насиља у породици и над женама. Србија мора бити у сталној информативној кампањи подизања свести о значају и улози жена у нашем друштву. Такође, мора постојати и непрестана кампања о спречавању насиља над женама и у породици.

Желимо Србију у којој жене живе без страха од насиља, са осећањем пуне безбедности, достојанствено, и где се сваки покушај насиља адекватно кажњава.

Век у коме живимо је век миграција. Млади образовани људи, вођени могућношћу да се на најпрестижнијим универзитетима и институтима у свету баве науком, раде послове којих у нашој земљи још увек нема, да се опробавају у новој средини, бирају и одлучују да оду у неке од најразвијенијих држава света. Овај процес није својствен само нашој земљи. Погодио је читав регион Западног Балкана.

Са истим процесом суочавају се и многе државе чланице ЕУ. „Одлив мозга“ и масовне миграције младих, у доброј мери су одраз великих промена које нам ново време и нови начин живљења доносе. Дошло је до промена у понашању младих генерација, а те промене су често одраз олакшане мобилности, примене нових информационих и комуникационих технологија, па самим тим и лакша доступност информација и већи избор могућности за трасирање сопственог личног и професионалног развојног пута. Овај процес не можемо немо посматрати.

ДЕМОГРАФСКИ ОПОРАВАК, ПОДСТИЦАЈ РАЂАЊУ ДЕЦЕ И ПОДРШКА ПОРОДИЦИ

Српска напредна странка је осмислила систем мера и платформу за успостављање сталне комуникације са младим људима који су отишли да се школују у страним земљама или да тамо раде. Србија постаје земља шанси и млади људи у расејању то треба да знају и осете. Упоредо са мењањем имиџа и перцепције о квалитету живота у Србији, мора се даље развијати пакет директних и индиректних подстицаја за повратак младих људи и породица из иностранства.

Ако успемо да сачувамо мир и стабилност у наредних пет до десет година, сигурни смо да, уз одговорно руковођење на свим нивоима вршења власти, можемо Србију да претворимо у државу из које омладина не одлази, већ људи долазе из иностранства да би у њој живели.

Наши људи који се врате из расејања, са собом доносе велико искуство и знање. Тиме обогаћују Србију и дају јој нову снагу и креативност. Зато Српска напредна странка сматра да су ти људи наш велики ресурс, те да им се мора неодложно створити простор да пруже допринос напретку наше државе и друштвеном развоју.

Младима, који су рођени у страним земљама понудићемо стипендије, студентске размене и летње екскурзије. За најмлађе ћемо припремити програме путовања, летње школе и кампове у Србији.

Процењујемо да у свим генерацијама наше дијаспоре имамо више од половине укупног становништва наше земље. Морамо да знамо где су географски, чиме се баве, каква им је структура послова, каквим капацитетом располажу, да побројимо све организације српске дијаспоре.

О дијаспори обично говоримо када поменемо наше успешне спортисте, уметнике и научнике. Али нису само они српска дијаспора. То су стотине хиљада успешних људи, који сваког дана раде и остварују резултате на разним меридијанима.

Својим успесима и добрим гласом који их прати на најлепши начин промовишу нашу земљу и наш народ. Желимо да ове људе поново видимо као становнике Србије или бар као припаднике нашег народа који интензивно сарађују са Србијом у свим областима.

Образовање и наука
као темељ убрзаног
развоја и напретка
Србије

6.

6.

Српска напредна странка препознаје образовање и науку као стратешку основу развоја и напретка наше земље и здрав и делотворан одговор на изазове нашег доба.

Стотине новосаграђених и потпуно реконструисаних школа, научних института, нови универзитетски кампуси и научно-технолошки паркови, драматично увећана улагања у материјалне услове за њихово функционисање и рад, ствар су поноса, али и залог за стварање Србије будућности - први корак наше визије високо развијеног друштва знања и вештина.

Амерички научник и футуриста Елвин Тофлер рекао је: „Неписмена особа 21. века неће бити она која не може да пише и чита, већ она која не може да учи, да се одучи и поново научи. Они који могу да се одуче и поново науче су лидери сутрашњице“.

Србија је земља талената, улажући у њих улажемо у сопствену будућност. Век у коме живимо је век софистицираног знања и вештина. Век талената и талентованих, век марљивог учења и усавршавања. Наш 21. век је и дигитално доба. Савремена економија, савремено управљање траже људе које краси креативност и инвентивност, који умеју да решавају проблеме и дају мерљиве резултате.

Успешном друштву су потребни вредни људи који имају капацитет да носе одговорност и умеју да је преузму.

Такви људи стасавају као тековина добрих, напредних школских система. Такви људи су од првих школских дана учени систему вредности у коме се рад и залагање награђују, а успех мери. Школски програми прилагођени будућности рађени су да подстакну креативност и инвентивност, да се на радном месту решавају проблеми, да се дају решења.

Школски систем мора да буде способан да препозна и подржи талентоване људе. Такви људи морају да буду препознати и ако не долазе из наших школских система. Србија мора да постане део глобалног „лова“ на таленте. Морамо једновремено да се боримо и да наши људи, које је изградио наш школски систем, не оду у неку далеку земљу, а ако су већ отишли да учинимо све да их вратимо.

ОБРАЗОВАЊЕ И НАУКА КАО ТЕМЕЉ УБРЗАНОГ РАЗВОЈА И НАПРЕТКА СРБИЈЕ

У свету увелико траје „лов“ на талентоване вредне људе. Успешне земље и системи знају да што већи интелектуални потенцијал привуку у своје земље, владе и компаније и да што је заједница учених људи у њиховој земљи већа, то ће као друштво бити успешнији и богатији.

Да ли ће Србија бити успешна у 21. веку зависи од интелектуалног потенцијала наших младих људи. Тај интелектуални потенцијал мора да буде подстакнут и уважен. Пробудиће га модернизовани школски систем. Србија ће се истовремено ослањати и на велики интелектуални потенцијал старијих генерација. Наше време тражи усавршавање и учење током целог живота.

То је још једна новина времена у коме живимо, а за коју морају да се створе услови. Морамо да обезбедимо што боље услове и програме за усавршавање оних који већ увелико раде, а школу су завршили давно, по старијим програмима. Доба у коме живимо је дигитално доба. Дакле, као што сви учимо да живимо у дигиталном окружењу, тако се и процес учења преноси у дигитално окружење.

Наша деца ће и даље учити тврда академска знања и вештине, али у окружењу дигиталног времена, посредством нових методологија, са другачијим циљевима. Наше младе генерације морају да достигну нову писменост, дигиталну писменост 21. века, али и да науче тимски рад и схвате своје улоге у тиму и друштву.

Осим подстицања тимског рада, наша школа треба да подстиче и лидере и лидерство. И у државним органима и у компанијама ствари су позитивне ако се примењују принципи добре управе. Један од услова за развој добре управе јесу добри лидери и тимски рад. Добри лидери се такође граде у напредним школским системима.

Дуално образовање – нови пут до професионалне изузетности. Вођена искуствима академски и економски најуспешнијих земаља света, Србија је покренула велики пројекат у оквиру свог школског система и привреде: пројекат дуалног образовања. Доношењем законске регулативе на нивоу средњег и високог образовања – Закона о дуалном образовању и Закона о дуалном моделу студија у високом образовању – али и постигнутим резултатима, Србија је у региону постала лидер у процесу унапређења квалитета образовања.

6.

Програм дуалног образовања спроводи се активно у 150 средњих стручних школа, до сада је израђено укупно 54 дуалних образовних профила са стандардима квалификација. Лоцирана је потреба за израдом нових профила дуалног образовања. У дуални систем образовања укључено је преко 10 хиљада ученика и 880 компанија.

Развој дуалног образовања прати процес целоживотног учења. Планирамо скорашње отварање дванаест регионалних тренинг центара по различитим подручјима рада и делатностима, у којима ће се спроводити напредни програми.

Акредитована су 24 програма по дуалном високом академском и струковном моделу из различитих области – туризам, текстилство, ваздушни саобраћај, железница, машинско инжењерство и информационе технологије.

Компаније-послодавци, реализацијом оваквог модела студија успостављају блиску сарадњу са универзитетима, имају бољи увид у студијске програме које организују факултети, увид у студентски потенцијал и евалуацију будућих запослених као и могућност развоја пројеката и студијских програма заједно са високошколским установама.

Послодавци су мотивисни за примну овог модела и препознају добре ствари које он са собом доноси. Све више компанија које долазе да инвестирају у Србију поставља као услов развијен систем дуалног образовања.

Њихово опредељивање за Србију као земљу у којој желе да проширују производни процес говори о томе да национални модел дуалног образовања иде у правом смеру.

Бити део система дуалног образовања значи бити један од најконкурентнијих радника на тржишту рада. Овакви радници добијају боље послове и бивају боље плаћени. Систем дуалног образовања има потенцијал да промени Србију заувек, као и однос наших људи према образовању, усавршавању, раду. Наша земља је деценијама уназад достигала високе стандарде развоја школског система. О томе сведоче бројни успеси наших људи, ученика наших школа, студената наших факултета и у Србији, региону, свету. Ипак, у деценијама тешке друштвене и политичке кризе стали смо са улагањем у школство, престали смо са модернизацијом школског система и задовољили смо се постојећим.

ОБРАЗОВАЊЕ И НАУКА КАО ТЕМЕЉ УБРЗАНОГ РАЗВОЈА И НАПРЕТКА СРБИЈЕ

Савремено доба, нарочито ово у коме живимо, кажњава овакве одлуке као погубне. Застарео школски систем значи да су угрожени земља и њене младе генерације. Угрожени су привреда, економија, чак и национална безбедност.

Зато Српска напредна странка убрзано спроводи план за хитну модернизацију и унапређење рада школског система на свим нивоима. Од предшколских установа до факултета и научних института.

Модернизовно школство треба да створи нову радну етику код младих људи. Радна етика какву су формирале претходне деценије школства и бурних догађаја наше историје није конкурентна на светском тржишту рада којег је Србија део. Задатак нам је да и деца и одрасли уче

Да филозофија коју деца у нашим школама усвоје буде целоживотно учење и завет знању.

Председник Кине, Си Ђинпинг, мудро је рекао: „Требало би да се придржавамо идеје да је вредно радити најчаснија, најплеменитија, највећа и најлепша врлина“.

Ову реченицу усвојили смо као једно од начела у Српској напредној странци. Знање и вредан рад ће препородити и модернизовати Србију.

Очување српске
културе, језика и
идентитета

7.

7.

Српска напредна странка се залаже за очување и брижљиво неговање националног идентитета српског народа, као и свих народа који у живе Србији, развој културе, неговање историје и наслеђа уз истовремену стратешку оријентацију свих наших политика ка будућности.

То је неопходни фундамент друштвене кохезије, предуслов успеха нашег друштва, али и ствар вере и поноса за све нас.

Кроз тешке векове наше историје, стварајући Србију и одржавајући снагу националног духа, наш народ је изнедрио једну од најлепших и најбогатијих култура у Европи. Било да се ради о српској култури и уметности средњег века, савременој култури и уметности, или народној култури, она детерминише прошлост, садашњост и будућност нашег народа. Наша култура је била и остала наш ослонац у прошлости, снага за изазове у садашњости, и залога за будућност.

На простору Србије поред српског народа живе или су живели и други народи. И ти народи развили су лепу и богату културу испрепетану са културом српског народа. Уважавамо и желимо да унапређујемо културу и културни живот свих националних заједница које живе у Србији.

Српска напредна странка је заслужна што је Србија први пут у својој историји донела Стратегију развоја културе. Овај документ треба да се примени до 2029. године. Стратегија на целовит начин утврђује правце деловања и начине спровођења културне политике. Ова Стратегија је велики план наше државе за очување и развој наше културе и подршку ствараоцима.

Очување наше културе и развој савременог стваралаштва је један од националних приоритета. Кључни је чинилац развоја и снаге нашег друштва, колико и економска политика или владавина права.

Богатство културног наслеђа морамо да сачувамо. Морамо да негујемо културу сећања и свест о вредности своје културе. Оно што је материјално да отргнемо од зуба времена, а оно што је нематеријално наслеђе да сачувамо и пренесемо будућим генерацијама. Такође, савремено стваралаштво морамо да подстичемо, јер ће и оно једног дана бити траг о времену у коме данас живимо и путоказ неким новим генерацијама.

Очување културног наслеђа и подстицање савременог стваралаштва, подразумевају обнову, јачање и модернизацију наших установа које се баве културом. Такође, мора да постоји јасан и предвидив модел функционисања институција културе, уз додатне подстицаје приватном сектору да се на директан начин подржи рад институција културе. Морамо да створимо подстицајније окружење и више шанси за младе уметнике да развијају и исказују свој таленат кроз савремено стваралаштво. Институције културе морају бити пример позитивног личног развоја младих.

ОЧУВАЊЕ СРПСКЕ КУЛТУРЕ,
ЈЕЗИКА И ИДЕНТИТЕТА

Српска напредна странка сматра да је брижљиво чување српског културног и духовног простора, који се не подударе са државним границама Републике Србије наше право и наша обавеза. Српски културни простор оивичен је присуством српске културе и српског културног наслеђа. Српски културни простор повезују носиоци српског културног идентитета. Српски народ има право на очување свог културног идентитета и своје националне културе.

На простору на коме се простире српска култура, било у земљи, региону или расејању делују различите установе културе. Оне српске установе културе које делују ван граница Србије, чувају и негују српски језик, културу, историју и српско наслеђе, једном речју идентитет нашег народа

Ове установе су важан стуб опстанка српског народа ван граница Србије и његовог идентитетског очувања и напретка. Томе нас уче и примери из историје. Очување српског идентитета у бившој Аустроугарској можемо да захвалимо у великој мери постојању институција попут Матице српске у Новом Саду. Такве установе културе морају да добију што већу и добро организовану помоћ. Све те установе морамо међусобно да повежемо и усмеримо ка установама културе у Србији, која је матица окупљања. Тиме ћемо формирати мрежу српских установа културе.

Тада културне активности нашег народа у Србији и у свету могу бити координисане, а српска култура афирмисана на најбољи начин. У том контексту, важна је и синергија просветне политике са активностима у сфери културе.

Установе културе треба да се баве и истраживањем српске историје и културе у иностранству. Велики део културног и историјског блага нашег народа скривен је у архивима и установама културе европских и других држава које су на различите начине током историје остваривале присуство на нашим просторима.

Открити то културно благо и описати га је један од наших важних задатака у 21. веку. Откривање нових чињеница о нама самима ће нам помоћи да, разумевајући своју прошлост, разумемо и данашње време и предвидимо будуће процесе.

Задатак нам је да идентификујемо што више спонтано насталих установа културе нашег народа широм Европе, а нарочито у прекоморским земљама. Те установе културе треба нарочито помоћи и оснажити. Србија мора да учини све да помогне учење српског језика, историје и културе у дијаспори. Очувању нашег идентитета у далеким земљама нарочито може да допринесе интернет и дигитализација културног наслеђа.

Нажалост, у читавом региону и широм Европе налазе се српска гробља, било да су војничка или стратишта нашег народа. Ти гробови су данас неми сведоци српских патњи кроз историју и бурних времена која су иза нас. Ту су и места где почивају наши славни научници или друге историјске личности.

7.

Данас су таква места, попут гроба Михајла Пупина у Њујорку светионици и места окупљања Срба у расејању. Те гробове и друге меморијале морамо да чувамо и бринемо о њима.

Једна од посебности нашег народа је поред српског језика и наше српско, ћирилично писмо. Ћирилицу су нам окупатори увек забрањивали. Ако није била забрањивана, она је системски потискивана, не би ли се свела на традиционално писмо које није у употреби. Ћирилица је једна од наших идентитетских одредница.

Нажалост, у претходним деценијама, као наши непријатељи некад, ми смо сами потискивали сопствено писмо. Наша ћирилица, почела је да губи битку у свету нових технологија. Тај свет доминантно користи енглески алфавет, који се лакше прилагођава латиничном писму, које је такође у употреби у нашој земљи. Ово свакако није разлог да временом у потпуности изгубимо ћирилицу, као део нашег идентитета.

Морамо системским мерама да заштитимо и промовишемо ћирилично писмо, и управо зато смо усвојили Закон о употреби српског језика у јавном животу и заштити и очувању ћириличног писма. Српска напредна странка се залаже да ћирилица буде што више заступљена у медијима, штампи, на јавним догађајима, и у привредном животу.

Заједно са Републиком Српском и српским представницима из читавог региона наставићемо да чувамо сећање на невине српске жртве, обележавамо наша стратишта и на чињеницама заснован начин промовишемо истину о српском страдању.

Културно наслеђе на Косову и Метохији данас је угрожено. Срушено је, оштећено или оскрнављено стотине објеката нашег културног и историјског наслеђа. Дужни смо да их чувамо и обнављамо, чак и у овим најтежим околностима. Дужни смо и да о стању наше угрожене културне баштине редовно обавештавамо међународну заједницу и тражимо заштиту.

Након што су деценијама били затворени, у Београду су реновирани и поново отворени Народни музеј и Музеј савремене уметности. Ускоро почињу радови на Музеју Београда. Поново је засијао споменик Кнезу Михајлу на Тргу Републике. Савски трг почео је да краси споменик утемељивачу српске државности Стефану Немањи. Подигнут је споменик Деспоту Стефану Лазаревићу, као и блаженопочившем патријарху српском Павлу.

ОЧУВАЊЕ СРПСКЕ КУЛТУРЕ,
ЈЕЗИКА И ИДЕНТИТЕТА

Обнавља се и гради велики број цркава и манастира на Косову и Метохији, а завршени су и радови на уређењу Храма Светог Саве у Београду, који је сада вероватно најлепши православни храм на свету. Обновљене су Голубачка и Рамска тврђава.

Деценијама нисмо могли да подижемо споменике нашим великанима, утемељивачима наше државе и цркве. Ако су и подизани, било је то стидљиво или скоро у потаји. Споменицима на најлепши начин оживљавамо сећање на нашу историју и њене најславније личности. Подизањем споменика нашим великанима, ми сабирамо наше укупно национално искуство кроз време. Подизањем споменика, поново смо подигли главу и вратили себи право на будућност у којој се не стидимо тога ко смо, шта смо и одакле смо.

У Београду, на локалитету Старо сајмиште, биће подигнут музеј и меморијал у знак сећања на страхоте Холокауста, који се нажалост догађао и на нашим просторима.

Од 2019. године функционише претраживач културног наслеђа, где је могуће тражити до сада дигитализоване фондове нашег културног наслеђа. Ипак, дигитализација нам тече споро. Она мора да буде приоритет у будућем периоду. То је најлакши, најбржи и најјефтинији начин представљања нашег културног наслеђа, било кроз мрежу установа културе у матици и расејању, или било где другде у свету.

Потребно је да радимо на промоцији наше културе у свету. Богато културно наслеђе којим располажемо требало би да приблжимо другима широм света. У Европску унију улазимо поносни на наше културно наслеђе и савремено стваралаштво.

Наша културна знамења и специфичности у што већем обиму треба да уврстимо под заштиту Унеско-а. Сарадња са Унеско, треба да буде један од приоритета. Немачки песник Гете је рекао: „Српска епска књижевност бисер је у европској ризници, који ће немачки песници тек откривати у наредним столећима. Дивим се тим чврсто извајаним ликовима и карактерима протканим оним дубоким, доследним особинама, које заслужују поштовање због верности себи и неодступања од своје вере у идеје и завештања предака“.

Наша земља налази се на половини пута између Западне Европе и Блиског Истока и Источног Медитерана, на простору где се дуго векова укрштају православље, католицизам и ислам. Зато је наша култура обележена утицајима народа и цивилизација које су се сусретале на нашем поднебљу. Србија треба да буде мост између западне и источне културе, и то не само декларативно, већ суштински. Потребно је да развијамо и позиционирамо институције културе на начин да буду у могућности да одговоре тако сложеном задатку.

Српска напредна странка сматра да само народ који има самосвест и негује сећање на своју историју и културу, може да се нада светлој будућности. Само народ и држава који баштине своју традицију и при том поштују друге културе могу себе да назову достојним чланом међународне заједнице. То је управо Србија какву желимо и подижемо за све наше грађане.

Нулта толеранција
према организованом
криминалу
и корупцији

8

8.

Српска напредна странка залаже се за нулту толеранцију према организованом криминалу и корупцији. Залажемо се за протеривање мафије из Србије, системску борбу против корупције у којој нема недодирљивих, као и континуирану и бескомпромисну борбу против наркодилера, разбојника, убица и насилника.

Имајући у виду и изазове новог времена, сматрамо да се ништа мања пажња и енергија не смеју усмерити ни на борбу против сајбер криминала и привредног криминала. Ово је борба за живот Србије и Српска напредна странка се залаже за најстрожу казнену политику према онима који желе криминалним активностима да угрозе развој државе и украду будућност српској омладини.

Организовани криминал и корупција и демократско друштво су у директној супротности и у непрекидном рату. Демократска држава штити своје грађане од зла организованог криминала и корупције. Да би носиоци организованог криминала и корупције победили у тој борби они увек покушавају да продру у демократске институције државе, како би на такав начин отели државу од њених грађана и заробили институције. Циљ им је да држава почне да служи криминалу, а не народу. Нажалост, морамо да се погледамо у очи и да признамо себи да нису ни сви наши чланови и функционери током времена проведеног на власти остали имуни на ову пошаст.

Српска напредна странка таквим људима никада не сме да постане уточиште и сигурна кућа. Не само да се залажемо да такве појаве морају бити најстроже кажњене и друштвено презрене, већ сматрамо да Српска напредна странка у одбацавању тог друштвеног зла мора да предводи примером.

Зато градим и јачамо институције полиције, јавног тужилаштва, независне агенције задужене за превентивно деловање против корупције. Само системским приступом и удруженим напором свих институција и целокупног друштва можемо да нападнемо добро организоване криминалне групе, корумпиране функционере и све који јавно добро користе за стицање личног богатства, а не за добробит народа.

Борба против корупције и организованог криминала подразумева сталну изградњу и јачање институција које се баве овим послом. Колико су јаке те институције, толико је успешна и борба.

У протеклим годинама Србија је извршила реформе рада полиције и јавног тужилаштва који се баве борбом против организованог криминала и корупције. Србија данас има специјализоване полицијске јединице и одељења тужилаштва чији је једини задатак борба против корупције.

НУЛТА ТОЛЕРАНЦИЈА ПРЕМА ОРГАНИЗОВАНОМ КРИМИНАЛУ И КОРУПЦИЈИ

Донет је Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције који је омогућио да се образују посебна одељења за сузбијање корупције у вишим судовима и вишим јавним тужилаштвима у Београду, Новом Саду, Нишу и Краљеву која доприносе ефикасној борби против корупције.

Настојимо да ојачамо њихове кадровске, логистичке и техничке капацитете.

Иако су годинама странке у Србији обећавале да ће Народна Скупштина усвојити Закон о пореклу имовине то се није догађало.

Захваљујући снажној политичкој вољи и опредељености Српске напредне странке за борбу против корупције, данас у Србији имамо овај закон као предуслов за одузимање имовине онима који су се незаконито обогатили крадући од народа и државе.

Данас је организовани криминал готово искључиво транс-националног типа. Постоји велики број организованих криминалних група чији је рад веома интензиван. Криминалци се повезују међу собом брже и боље него што државе успостављају међународну сарадњу. Такав, међународни криминал се напада брзом разменом информација између државних органа у земљи, као и између држава. У нашој земљи смо створили систем брзе размене података између државних органа. Такве податке размењиваћемо са сваком пријатељском државом у заједничкој борби против организованог криминала и корупције.

8.

У последње време, одлучном акцијом полиције и служби безбедности смо доказали да смо у стању да разбијемо и најснажније нарко кланове. Ту борбу намеравамо да наставимо још већим интензитетом. Српска напредна странка сматра да је борба против организованог криминала и корупције од суштинског значаја за политичку, економску и друштвену стабилност и безбедност, не само у Србији већ у целом региону Западног Балкана.

Организоване криминалне групе, које се баве трговином дрогом, оружјем и људима, веома често користе нашу земљу као транзитну руту према Европи. Зато наша држава мора да буде спремна да открије и разбије такве групе, како због своје унутрашње безбедности и стабилности својих институција, тако и да би позиционирала себе као поузданог актера у систему међународне безбедности.

Српска напредна странка увек се залагала и залагаће се за независно и ефикасно судство. Исправили смо последице катастрофалне чистке у правосуђу из 2009. године када је у два дана 1.000 судија и тужилаца остало без посла. Приступили смо свеобухватним променама Устава у области правосуђа како би се успоставио бољи систем предлагања и избора судуја и тужилаца.

То ће омогућити да улазак у правосуђе буде заснован на објективним критеријумима вредновања и правичним процедурама избора, а самим тим биће унапређен квалитет правде, повећана независност судија и самосталност јавних тужилаца, али и омогућена њихова већа непристрасност, стручност, одговорност и ефикасност.

Поред тога промене Устава имају за циљ и да повећају одговорност судија и јавних тужилаца у обављању функција, што подразумева и испитивање њиховог правилног рада кроз периодичну оцену њихове стручности, оспособљености и достојности.

Стварање бољих услова за рад у правосуђу представља један од приоритета сваке Владе коју је образовала Српска напредна странка.

НУЛТА ТОЛЕРАНЦИЈА ПРЕМА ОРГАНИЗОВАНОМ КРИМИНАЛУ И КОРУПЦИЈИ

Од доласка на власт Српске напредне странке изграђен је и реконструисан велики број зграда за потребе правосудних органа. Од 2012. године изграђено је око 30.000 м² нових зграда: за потребе Прекршајног и Привредног суда у Ужицу, Прекршајног суда у Пожаревцу, Прекршајног суда у Рашки, Прекршајног суда у Панчеву. Изграђена је нова зграда правосудних органа у Крагујевцу. Реконструисано је око 65.000 м² постојећих зграда правосудних органа у Београду и Пријеполу, Основног и Вишег јавног тужилаштва у Сомбору, Аранђеловцу, и први део зграде правосудних органа у Нишу. Дограђене су зграде правосудних органа у Лазаревцу.

У наредном периоду планирано је да се заврши друга фаза реконструкције зграде правосудних органа у Нишу, реконструкција зграде Високог савета судства и Државног већа тужилаца, зграде Трећег основног суда у Београду, зграде правосудних органа у Убу, као и да се заврши реконструкција фасаде зграде правосудних органа у Ваљеву.

Планирано је да се догради зграда за потребе посебних одељења Вишег суда у Београду, Тужилаштва за организовани криминал и Тужилаштва за ратне злочине у Устаничкој улици, и зграда правосудних органа у Пироту, као и да се изгради зграда за потребе правосудних органа у Новом Саду, Крушевцу, зграда Управног суда у Београду и зграда за потребе правосудних органа у Краљеву.

Укупна површина планираних реконструкција зграда правосудних органа је око 19.000 м², доградиће се постојеће зграде на површини од 5.300 м² и изградити нове зграде правосудних органа површине 26.000 м².

Чиста и здрава
Србија

9.

9.

Српска напредна странка сматра да је развој Србије једино могућ уз поштовање начела очувања здраве животне средине и бриге о природним ресурсима.

Због тога ћемо се у времену пред нама са додатном енергијом и пажњом залагати за рационално коришћење природних ресурса, уз очување и стално унапређење природних лепота и вредности Србије, али и за одговорност и строго кажњавање кршења прописа из области заштите животне средине, подједнако од стране државних институција, приватних инвеститора или неодговорних појединаца.

Наша Србија је прелепа земља. Одликују је природне лепоте и пријатна клима. Плодна земља нас храни вековима.

Нажалост, свет се данас суочава са новим великим изазовом: климатским променама. То је велики изазов и за нашу земљу, како у еколошком, тако и у економском смислу. Заштита животне средине, услед климатских промена, изискује од државе да донесе читав низ мера. Држава мора да подстакне одрживи развој, да започне транзицију ка коришћењу обновљивих извора енергије, као и да постепено пређе на тзв. циркуларну економију. Србија се укључује у светску битку за смањење емисије штетних гасова, јер жели да иде у корак са развијеним светом, наравно водећи рачуна о томе да не угрози енергетску безбедност државе и тешком муком постигнуту економску стабилност.

Као и у свим другим питањима од виталног интереса за државу, политика Српске напредне странке и у овој области темељиће се на одговорном планирању и анализи, а не на идеолошким догмама наметнутим са стране.

Велика већина наших садашњих еколошких проблема је настала као последица наслеђа из претходних периода, последица економске и политичке транзиције на почетку овог века, али исто тако и као последица развоја глобалног економског система.

Напредак Србије и будућност нових генерација зависи од поштовања законитости које нам је природа поставила. Здрава и чиста животна средина уз рационално и одрживо управљање и коришћење природних ресурса су императив за будућност. Кроз институције ћемо омогућити примену најбоље доступних техника, као и финансијске оквире „зелених технологија“, за истраживање и иновације, које су кључ одрживог развоја.

Уважавајући Устав, као највиши правни акт државе, залагаћемо се за остваривање права сваког појединца на здраву животну средину, на благовремено, истинито и потпуно обавештавање о стању животне средине.

Деловаћемо тако да ова област буде укључена у сва документа јавних политика, стратегије, планове и пројекте и да строги и доследни прописи и њихово поштовање у области заштите животне средине буду предуслов за стварање повољних услова за бољи квалитет живота.

ЧИСТА И ЗДРАВА
СРБИЈА

Радићемо на активностима за уравнотежен привредни развој који подразумева рационално коришћење природних ресурса за производњу, уз праћење и усаглашавање политике и законодавства ЕУ, кроз усаглашавање законских аката и директива.

Доносе се нови прописи који се односе на квалитет воде и ваздуха, управљање отпадом, заштиту природе, коришћење обновљивих извора енергије, контролу индустријског загађења, управљање ризицима од загађења, хемикалије и буку. Усвајајући нове мере Влада мора да води рачуна и о општем економском просперитету Србије. Неопходно је пронаћи баланс између тих мера и заштите економске моћи грађана Србије, односно конкурентности српске привреде.

У оквиру 5 „стубова“ ћемо спроводити активности у континуитету, водећи рачуна о примени хоризонталног законодавства и одрживости кроз међусекторску сарадњу.

Сваки месни одбор Српске напредне странке ће формирати посебна тела које ће се бавити активностима дефинисаним у овим „стубовима“. Српска напредна странка ће формирати и Форум заштите животне средине који ће по узору на друге постојеће форуме, окупљати чланство како би се сагледавале препреке и проналазила решења у свим јединицама локалне самоуправе.

1. СТУБ: ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ВОДЕ, ВАЗДУХА И ЗЕМЉИШТА

Вода је један од основних елемената човекове животне средине, без ког ни једно живо биће не може да опстане. Заштита овог елемента, укључује површинске, подземне воде, као и остале водене екосистеме, што представља за нас приоритет. Фокусираћемо се на активности које ће утицати на смањење загађујућих материја у водотоковима и залагаћемо се за повећање имплементације законске регулативе, пружање подршке изградњи и модернизацији инфраструктуре. Радићемо на обезбеђивању пијаће воде свим грађанима Републике Србије, на заштити водених ресурса, градићемо постројења за пречишћавање отпадних вода и недостајуће канализационе инфраструктуре за све регионе на територији Републике Србије.

Загађење ваздуха у Србији је тема са којом смо се храбро и отворено суочили у тренутку кулминације вишедеценијског проблема. Спроводићемо активности које ће утицати на смањење емисија загађујућих материја у ваздуху, кроз залагање за транспарентно извештавање о емисијама у реалном времену уз унапређење контроле загађења ваздуха. Још више ћемо радити на пошумљавању и озелењавању јавних површина, на замени котларница која користе фосилна горива у јавним установама, као и на подстицању адаптације индивидуалних ложишта на еколошки прихватљивија горива. Промовисање и омогућавање повећања одрживе мобилности је један од наших задатака, кроз подстицање употребе алтернативних облика саобраћаја, пре свега хибридних и електричних возила и повећање броја бицикала у саобраћају.

9.

Земљиште је део животне средине које се налази под озбиљним притиском проузрокованог директним и индиректним људским утицајем. Ерозија и деградација земљишта су препознати као значајни проблеми који утичу на губитак биодиверзитета и загађење водених екосистема. Прилагођавањем инфраструктурних активности потребама заштите животне средине, смањују се деградирајући процеси.

2. СТУБ: ЦИРКУЛАРНА ЕКОНОМИЈА И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Повећање циркуларне стопе и поновне употребе материјала и природних ресурса је важно не само због заштите животне средине и рационалне употребе постојећих природних ресурса, већ и због подстицања даљег еколошког заснованог економског раста. Смањење загађења проузроковано амбалажним и другим врстама отпада представља директну везу са циркуларном економијом. Кроз циљане иницијативе за подизање еколошке свести грађана о негативном утицају отпада на животну средину, примарну сепарацију, изградњу и одржавање инфраструктуре за управљање отпадом, изградњу регионалних центара за управљање отпадом и одрживу потрошњу, ми ћемо се залагати за брже уклањање несанитарних дивљих депоније, припрему и спровођење програма спречавања настанка отпада и подизање капацитета јединица локалних самоуправа за потребе управљања отпадом. Примена зелене модернизације у предузећима, стимулација пословног сектора да усклађује и модернизује своју технологију у складу са циљевима заштите животне средине и одрживог развоја, страна директна улагања, ће имати за циљ развијање система и пословног сектора опредељеног за циркуларну економију.

3. СТУБ: БОРБА ПРОТИВ КЛИМАТСКИХ ПРОМЕНА И ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

Климатске промене и угрожена животна средина су реалност која се неупитно дешава пред очима читавог човечанства. Та измењена реалност погађа све делове нашег друштва. Та реалност ствара и поделе у самом друштву. Са једне стране, поједини делови друштва траже од Владе да предузме радикалне мере у заштити животне средине. Када би такве мере биле спроведене, неки други делови нашег друштва би били погођени губитком великог броја радних места.

Наша целокупна економија би трпела, БДП би се знатно смањио. Тиме би било и мање новца за спровођење политика саме заштите животне средине. Зато је у области заштите животне средине неопходно водити мудру, одлучну, али стрпљиву политику. Та политика треба да препозна шансу отварања нових радних места у контексту заштите животне средине и борбе против климатских промена, али и да прати убрзани технолошки напредак у овој области, тражећи могућност да српску економију уз неопходну модернизацију одржи конкурентном.

Радићемо на усклађивању националног законодавства са ЕУ, као и залагање за прелазак на алтернативне изворе енергије. Политика у области климатских промена ће се спроводити кроз изразу стратешких докумената, кроз даља истраживања и развој обновљивих извора енергије. Развој транспортних и саобраћајних система, поготово у већим градовима и другим урбаним срединама и њихово усклађивање са плановима за даље смањивање загађења ваздуха нам је важан за даљи напредак. Залагаћемо се за развој железничке мреже, која је у протеклих тридесет година била занемарена.

ЧИСТА И ЗДРАВА СРБИЈА

Заједно ћемо се борити против климатских промена, подизањем еколошке свести грађана Републике, као и свести пословног сектора о значају преласка на „зелену“ – чисту и незагађујућу енергију, примени зелене инфраструктуре и унапређењу застареле инфраструктуре у складу са плановима и програмима о смањивању загађења.

4. СТУБ: ЗАШТИТА БИОДИВЕРЗИТЕТА

Биодиверзитет са свим својим природним благодетима не сме да буде мањи у односу на тренутно стање, мора да остане разноврсан, без смањења станишта и врста, уз повећање процента заштићених подручја, како би будуће генерације имале прилику да квалитетно живе, окружене разноврсним биљним и животињским светом.

Главни изазови повезани су са недостатком финансијских ресурса и утицаја економских активности, попут пољопривреде, шумарства, рибарства, а у мањој мери развој саобраћаја, туризма и енергетске инфраструктуре. Радићемо на јачању механизма за регионалну сарадњу на очувању биодиверзитета, на спречавању активности које утичу на смањење површина под шумама уз превенцију и кажњавање нелегалне сече. Даљи развој хидроенергије треба да буде усклађен са прописима у области заштите животне средине који се односе на поступак процене утицаја на животну средину са одговарајућом јавном расправом.

5. СТУБ: СИСТЕМСКО ОБРАЗОВАЊЕ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Системско образовање на свим нивоима је основа за будућу успешну и квалитетну заштиту животне средине. Упознавање грађана са постојећим еколошким проблемима и подизање нивоа свести постићи ће се увођењем нових, као и модернизацијом постојећих наставних садржаја и дисциплина, из области заштите животне средине у редовне програме образовања на свим нивоима, од предшколског до високошколског. Српска напредна странка истиче овде и посебну улогу медија у еколошком образовању и њихов значај у правовременом и објективном информисању грађана Србије о стању животне средине у Србији.

То је сложен задатак на чијој реализацији ћемо морати интензивно да сарађујемо са Европском унијом и другим важним међународним партнерима, стављајући реалне интересе Србије и њених грађана увек испред интереса било које идеологије.

Питање заштите животне средине јесте велики изазов за државу и друштво, али и за сваког појединца. Морамо радити на подизању свести сваког појединца о значају заштите животне средине. Морамо да подстичемо одрживи развој и циркуларну економију, истовремено не потпадајући под утицај еколошких профитера, који користе свој друштвени ангажман да би мотивисали дневнополитичким циљевима зауставили сваку могућност економског развоја.

9.

Одговорна примена еколошких политика и стандарда за Српску напредну странку подразумева аргументовану дискусију и стручну анализу, а не паушалну процену острашћених појединаца, који у свом ангажману виде прилику за личну зараду и афирмацију. У том смислу тема екологије не сме постати прилика за нове поделе, већ поље деловања у коме тежимо постизању најширег друштвеног консензуса. Ако се покажемо као дорасли задатку, награда ће бити велика, наша прелепа Србија сачувана за генерације које долазе.

Србија је лидер у региону, стога се намеће нови циљ за наредну декаду, лидерство у области заштите животне средине. Сматрамо да је могуће ускладити економски, социјални и културни развој на начин да се не угрожава квалитет живота њених грађана али ни квалитет животне средине.

Подстакнути економским резултатима, које смо посвећеним радом успели да остваримо, своје капацитете и ресурсе ћемо усмерити на савладавање препрека у свим областима заштите животне средине. Кроз „озелењавање“ постојећих јавних политика, проширење оквира међународне сарадње, отварање нових „зелених радних места“, спровођење међусекторских пројеката прилагођених потребама заштите животне средине, успостављање „зелене“ инфраструктуре и подизања свести о овој области, залагаћемо се за бољи живот грађана и за унапређење и заштиту животне средине.

Здравствени систем Републике Србије рангиран је као 18. у Европи, међу 35 држава старог континента, према последњим резултатима Европског здравственог потрошачког индекса (Euro Health Consumer Index ЕHCI). Таквим резултатом, Србија је постала лидер у региону када је у питању здравство, испред испред 14 држава ЕУ: Шпаније, Италије, Словеније, Ирске, Хрватске, Кипра, Малте, Литваније, Грчке, Летоније, Бугарске, Пољске, Мађарске и Румуније.

Здравствени систем Републике Србије до 2012. године није ни испуњавао критеријуме за оцењивање у склопу Европског здравственог потрошачког индекса (ЕHCI), а 2014. године здравство Србије било је убедљиво најгоре оцењено на овој листи, са здравственим установама без медицинске опреме или нераспакованим медицинским апаратима који су након употребе као сувенир у сврхе изборних кампања годинама трунули у подрумима болница, са истеклим периодом гаранције.

ЧИСТА И ЗДРАВА СРБИЈА

Шта смо све урадили од 2014. Године у здравству? Поред огромних капиталних инвестиција у здравствену инфраструктуру, о којима је било речи у оквиру планова и резултата у вези са програмом „Србија 2025“, јачали смо кадровске потенцијале и ресурсе нашег здравственог система континуираним запошљавањем здравствених радника са посебним програмом запошљавања најбољих дипломаца медицинских факултета.

Такође смо инсистирали на сталном осавремењивању и унапређивању квалитета здравствених услуга кроз усвајање нових медицинских процедура и метода и набавку најсавременије медицинске опреме и апарата, као и дигитализацију здравственог система, посебном пажњом на најугроженије пацијенте, оболеле од ретких болести, и одлучним инсистирањем на повећаној доступности квалитетних здравствених услуга свим грађанима, без обзира на њихов материјални статус.

Вредно, одговорно и посвећено радимо ка изградњи одрживог и ефикасног здравственог система у коме у најсавременијим болницама, на најмодернијим медицинским апаратима, са најбољом опремом раде врхунски медицински стручњаци, бринући о здрављу свих грађана Србије.

Постигли смо доста и близу смо остварењу нашег циља. Градимо нове болнице, реконструишемо оне коју су претходни режими запустили и девастирали, набављамо најсофистицираније медицинске апарате који су одмах у употреби, осавременили смо возни парк наших хитних медицинских служби који је био уништен намештеним и пропалим тендерима, а институт „Торлак“, који су власти пре Српске напредне странке желели да у бесцење продају странцима, ми смо подigli на ниво какав грађани заслужују, са јасном визијом за будућност „Торлака“.

Ова будућност укључује и покретање производње вакцина против вируса Ковид-19, а Србија је, да би могли да обезбедимо довољно вакцина за наше грађане под било којим околностима, покренула сопствену производњу чак две врсте вакцина против овог вируса: кинеску Синофарм вакцину и руску Спутњик.

Здравствени систем Србије данас настоји да здравствену услугу пружа свим грађанима Србије. Ове године, за лечење оболелих од ретких болести издвојено је 3 милијарде динара. Насупрот томе, у Србији 2011. године ниједан динар није издвајан за оболеле од ретких болести. У Србији се 2012. године лечило свега 8 пацијената од ретких болести. Ове године се лечи 325 пацијената. Од 2012. до 2021. године, број оболелих који се лече из средстава буџета повећан је за око 40 пута, док је број ретких болести које се лече из средстава буџета повећан са 2 на 19 (различитих врста ретких болести које спадају у групу урођених болести метаболизма, ретких тумора, херeditарни ангиоедем, плућна артеријска хипертензија и спинална мишићна атрофија).

9.

Из Буџетског фонда за лечење обољења, стања или повреда које се не могу успешно лечити у Републици Србији од оснивања до данас, укупан број донетих одлука о додели средстава који се односе на децу (лечење, дијагностичко испитивање у иностранству и долазак иностраног експерта) је 708. Укупни трошкови лечења који се односе на децу од 2014. године, када се успоставио овај Фонд на иницијативу тадашњег председника Владе Републике Србије, Александра Вучића, до јуна месеца 2021. године, износе преко 1 милијарду динара. Укупни трошкови лечења који се односе збирно на децу и одрасле, путем Буџетског фонда, износе преко 1,5 милијарди динара.

И оно најважније: здравствени радници. Они на које смо поносни. Они код којих данас долазе да уче и лекари из најразвијенијих земаља запада, на нашим клиникама.

У периоду од 2014. године до краја 2020. године, у здравственим установама Србије запослено је 23.418 здравствених радника на основу добијених сагласности Комисије Владе Републике Србије.

Поред тога, у 2020. години здравствене установе су добиле могућност да још 3.500 здравствених радника запосле по хитном поступку у циљу контроле епидемије корона вируса. Само у периоду од 1. јануара до 27. октобра 2021. године, здравственим установама из Плана мреже здравствених установа дато је укупно 3.827 сагласности за запошљавање на неодређено време.

Бринемо и о материјалном положају наших медицинара. Континуирано повећавамо плате. Плате медицинских сестра и техничара ће од 1. јануара 2022. године бити око 61.500 динара нето, што је чак 103,7% више у односу на 2010. годину када су њихове плате биле 30,159 динара. Лекари на специјализацији ће од 1. јануара 2022. године имати плату од 95.890 динара нето, што је раст плата од 91,3% у односу на 2010. годину када су им плате биле 50.117 динара.

ЧИСТА И ЗДРАВА СРБИЈА

Плате лекара специјалиста ће од 1. јануара 2022. године износити нешто више од 120.000 динара нето, што је такође раст плата од 91,3% у односу на 2010. годину када су им плате биле 62.763 динара. Дакле, од 1.01.2022. плата медицинска сестра ће бити значајно већа него што је 2010. имао лекар на специјализацији и скоро једнака плати коју су имали лекари специјалисти!

Али оно на што смо посебно поноси јесте чињеница да данас најбољи медицинари остају у Србији. То смо постигли Програмом запошљавања најуспешнијих дипломаца медицинских факултета и средњих медицинских школа, у оквиру којег је од 2018. године до сада посао и специјализацију добило 511 лекара са просечном оценом 9 и 10, а запослено је и 900 медицинских сестара и техничара са одличним успехом.

Захваљујући овом Програму Министарства здравља, наша младост и наша памет данас остају да раде у нашим болницама, бринући о здрављу наших грађана!

Упоредо са тим, интензивно радимо на модернизацији и дигитализацији здравственог система. Процес дигитализације у здравству започет је 2016. године развојем интегрисаног здравственог информационог система ИЗИС, што је значило умрежавање свих локалних здравствених информационог система.

ИЗИС је са собом донео одређене модуле за централно заказивање, упућивање пацијената (еУпут) на свим нивоима здравствене заштите, донео је и еРецепт, еКлинички пут, еОнкологију, као и регистар здравствених радника, медицинске опреме и сл.

У наредном периоду наставићемо активности усмерене ка унапређењу положаја здравствених радника кроз повећање плата, омогућавање усавршавања (специјалистичке и докторске студије), као и додатно унапређење услова рада у здравственим установама.

Значајно већа пажња биће усмерена ка превенцији, као и већој доступности здравствених услуга пацијентима који услед епидемије корона вируса нису били у могућности да добију адекватну, квалитетну здравствену услугу у предвиђеном термину.

Развој културе
политичког дијалога
у друштву

10.

10.

Српска напредна странка се снажно супротставља наметању вештачких подела и мржње у политичком и друштвеном животу Србије.

Наша снага је у слози и јединству. Енергично и активно ћемо се супротставити центрима политичке и економске моћи у земљи и иностранству који из себичних разлога желе подељену и слабу Србију.

У Европи је данас, нажалост, присутан тренд такозваног „подељеног друштва“. Присутност таквог тренда показују различита истраживања чији резултати говоре о самоперцепцији грађана различитих земаља ЕУ о подељености њихових друштава по различитим основама – верским, политичким, социјалним. Различитост размишљања, сврставања грађана на једну или другу страну по различитим основама је нормалан део демократског живота једног друштва. И наше друштво препознаје у оквиру свог политичког система и грађанског живота висок степен различитости размишљања по многим основама.

Проблем настаје када се у једном друштву намећу вештачке поделе. Када се измишљају линије подела које не постоје. Када се вештачки шири јаз између конзервативног и модерног, грађанског и народњачког, када се намеће подела на припадност Истоку или Западу. Када поједини политичари уместо културе дијалога користе политички говор који само учвршћује ставове искључиво једне стране, без било какве воље да се приближи другој.

Друштво са наметнутим вештачким поделама, у коме дијалог не производи приближавање ставова, већ њихово заоштравање, је друштво које се вештачки доводи у стање интензивног конфликта у продуженом трајању. Такво друштво, постаје друштво мржње и неуспеха.

Српска напредна странка је против говора мржње. Залажемо се за одговорне јавне наступе политичара, научника, цивилног друштва, политичких аналитичара и медија. Србију доживљавамо као друштво дијалога и међусобног разумевања. Прихватање различитости и приближавање ставова предуслов је успеха нашег друштва.

Дужност је политичара, без обзира да ли се бави државном или локалном политиком, или је део Владе или опозиције, или неког грађанског или народног покрета, да својим говором и поступцима превазилази постојеће поделе, а да не доприноси стварању вештачких. Народски речено, посао политичара је да мири, а не да свађа народ.

Српска напредна странка залаже се за национално јединство и тежиће консензусу по најважнијим питањима од значаја за опстанак државе и будућност нашег народа. Јединство ће нам бити неопходно у борби да заштитимо наше интересе на Косову и Метохији, али и да бисмо приступили Европској унији када за то дође време.

Чврсто је опредељење и уверење Српске напредне странке да до националног консензуса око најважнијих државних питања можемо доћи само путем искреног и конструктивног дијалога свих заинтересованих чинилаца у друштву, а никако наметањем и условљавањем могућности да се дијалог води.

РАЗВОЈ КУЛТУРЕ ПОЛИТИЧКОГ ДИЈАЛОГА У ДРУШТВУ

Способност да водимо конструктиван дијалог, упркос свим разликама и личним анимозитетима, биће најбољи доказ зрелости српске демократије, а ништа мање и доказ зрелости политичких лидера у Србији, као и нашег друштва у целини.

Свесни чињенице да је наша Србија територијално и по броју становника релативно мала земља у светским оквирима, али уверени да је та иста наша прелепа Србија довољно велика да испуни срца свих њених грађана, окупљамо се око претходно наведених начела, као чланови Српске напредне странке, у жељи да са новом енергијом и још снажније наставимо да се боримо за славу, успехе и напредак читавог нашег народа и државе. У тој борби за боље сутра, наше најјаче оружје биће наше знање, упорност, стрпљење и напоран рад. Наш најјачи мотив биће најлепша родољубива осећања која гајимо према нашој држави Србији и нашем народу, иста она осећања која ћемо тежити да пренесемо и на нове генерације које ће водити нашу земљу у будућности. Морамо им оставити у аманет исти онај слободарски дух који су нама наши преци оставили, али желимо да им оставимо и ново самопоуздање које ће извирати из успеха које за њих данас постижемо у сфери економије, науке, културе, спорта и у свим другим областима друштвеног живота.

То је дух и мисија Српске напредне странке.

Путем успеха не желимо да корачамо сами, већ желимо да Србија својим успехом повуче и инспирише друге да буду успешни, а пре свих наше суседе, јер желимо да верујемо у заједничку европску будућност региона, као јединствену прилику за достизање искреног пријатељства и трајне стабилности у нашем окружењу.

Српска напредна странка верује да је Србији место у Европској унији и да ће нам то обезбедити дугорочни мир и просперитет. У нашем напретку желимо да инспиришемо друге на исти онај начин на који и сами налазимо инспирацију и мотив за сопствени напредак угледајући се на најнапредније европске државе и демократије.

Желимо такође да као политичка организација са најјачим упориштем у српском народу предводимо и процес продубљивања најближих пријатељских односа са Руском Федерацијом и Народном Републиком Кином, као и да својим деловањем допринесемо изградњи најбољих могућих односа у датим околностима са Сједињеним Америчким Државама и другим партнерима, укључујући Уједињене Арапске Емирате, Индију, Турску, земље Африке и Латинске Америке, не поковавајући се никоме и понашајући се према свакоме као поуздан партнер и са дужним поштовањем, љубећи увек само своју земљу и своју српску тробојку. Желимо да Србија продубљује и гради добре односе и са свим пријатељским државама широм света.

Да бисмо наставили путем напретка, морамо економију да имамо у фокусу нашег политичког деловања, јер од снаге наше економије директно зависе наше могућности за напредак и резултате које ћемо постизати у свим другим областима друштвеног деловања и државног развоја. Да би економија напредовала још брже, морамо према организованом криминалу и корупцији да се односимо са нултом толеранцијом.

10.

За Српску напредну странку залагање за чисту Србију не значи само бригу о екологији, већ значи и да ћемо Србију очистити од мафије и корупције. Српска напредна странка ће се зато залагати за даље јачање полиције, служби безбедности, војске и правосуђа. Само снажне институције гарантују грађанима Србије мир и безбедност.

Наш развој мора бити одржив, али и заснован на релним основама, а не на некритичкој примени модела и идеологија које не узимају у довољној мери у обзир интересе држава у фази развоја у којој се Србија данас налази. Србија мора да иде у корак са светом, али мора и да мисли о својим ресурсима и на своју безбедност. Има ствари које не можемо променити преко ноћи, али морамо настојати да свакога дана себе мењамо на боље, а и свест наших људи о томе колико је важно да чувамо животну средину и лепоту наше Србије. У том смислу Српска напредна странка, као доминантна политичка снага у држави, има посебну одговорност да разговара са људима, да их едукује и да овај проблем који нас све погађа „не гура под тепих“.

Циљ Српске напредне странке је да Србија настави да се развија у миру са самом собом и са својим окружењем. То је од кључног значаја, јер желимо да наша држава настави да се развија као држава из које наши грађани више не одлазе у потрази за бољим животом, већ се у њу враћају и долазе да би у њој живели. Да бисмо то постигли потребна нам је стабилност и мир.

Одлив мозгова, одлазак младог становништва у иностранство и низак наталитет представљају претњу биолошком опстанку нације. Зато ће се Српска напредна странка у наредном периоду залагати за још снажнију системску подршку мајкама, породиљама, породицама са децом и младим људима који тек треба да заснују породице. У наредном периоду морамо наћи начин да зауставимо и преокренемо вишедеценијски процес биолошког нестајања српског народа.

Осим биолошког нестајања, други начин да један народ нестане јесте могућност да изгуби свој идентитет и своју културу. Српски народ је, историјски посматрано, већ неколико пута био изложен таквој претњи, али је увек опстајао. Време у коме имамо одговорност за вођење Србије и бригу о српском народу није без изазова када је у питању очување нашег идентитета и културе.

Глобализација и нове технологије фаворизују идентитете и културе великих и најнапреднијих цивилизација, али пружају могућност и малим народима да презентују своју баштину и шире своју културу, уколико ухвате корак са временом и схвате природу промена које су захватиле свет. Србија мора да нађе снаге и знања да се адаптира на нове околности, како би српски народ имао прилику да сачува свој језик, ћирилично писмо, културу и обичаје.

РАЗВОЈ КУЛТУРЕ ПОЛИТИЧКОГ ДИЈАЛОГА У ДРУШТВУ

Штавише, није нам циљ да сачувамо само постојеће, већ и да охрабримо и подржимо савремено стваралаштво.

Такође, улога Српске православне цркве у очувању српских обичаја, језика и културе је вишеструко потврђена кроз историју и због тога српска држава увек мора да нађе снаге да буде највећа подршка СПЦ.

Дужни смо да не заборавимо да културну баштину и богатство Србије чини и култура свих националних заједница које живе на тлу наше државе. Та разноликост култура представља лепоту Србије и дужни смо да је чувамо и да о њој бринемо као што бринемо и о српској култури и културној баштини.

Српска напредна странка је потекла из народа, као политичка организација за спас Србије у време њеног општег посрнућа. Како је из народа потекла, тако народу мора стално и да се враћа.

Функционери Српске напредне странке морају у наредном периоду имати бар два пара ципела. Једне којима ће газити црвени тепих испред својих топлих кабинета, а друге којима ће газити блато у српским селима до којих још увек нисмо успели да доведемо модерне путеве.

Сваки наш члан и грађанин нам је подједнако битан, и онај који живи у центру Београда, и онај који живи у најудаљенијем селу источне Србије, или у енклави на Косову и Метохији.

Ко то не схвати, мораће да препусти своју позицију неком другом коме није тешко и коме је част да ради и да се бори за Србију и наш народ.

Циљ и мисија Српске напредне странке је да, до 2030. године, живимо у држави која брзином свог развоја, постигнутим резултатима у економији, снагом институција, слободарским духом, самосвешћу и независношћу, лепотом и богатством културне понуде, квалитетом образовања и снагом здравственог система, иновацијама и знањем, бројем пријатеља које има у свету и угледом који ужива на свим меридијанима, изазива дивљење код странаца и понос код нашег народа.

То су теме о којима смо спремни да разговарамо са свима, да за њихову реализацију тражимо поверење и снажну подршку грађана Србије, и око којих ћемо се трудити да обезбедимо широки друштвени консензус. То је циљ од кога нећемо и не смемо одустати.

Предаја није опција!
Живела Србија! Живела
Српска напредна
странка!

Палмира Тољатија 5, III спрат / 11070 Нови Београд Србија
+ 381 (0) 11 / 65 57 486 / office@sns.org.rs / www.sns.org.rs